
Terrorismens drivkrafter

En studie om orsakerna bakom terrorism

Linda Söderholm
Pro gradu-avhandling i nationalekonomi
Handledare: Jonas Lagerström
Fakulteten för samhällsvetenskaper och ekonomi
Åbo Akademi 2019

Innehållsförteckning

1	Introduktion.....	1
1.1	Disposition	2
1.2	Vad räknas som terrorism?	2
1.3	Terrorismens utvecklingstrender.....	4
2	Teorier om terrorismens orsaker	9
2.1	Brottsekonomisk teori	9
2.2	Teorin om politisk aktivism	12
2.3	Kvalitativ rekrytering av terrorister	13
3	Tidigare studier om terrorismens determinanter	18
3.1	Studier på landsnivå.....	18
3.1.1	Ekonomiska faktorerers påverkan på terrorism	18
3.1.2	Politiska faktorerers påverkan på terrorism	23
3.1.3	Sociala faktorerers påverkan på terrorism.....	26
3.1.4	Geografiska och klimatrelaterade faktorerers inverkan på terrorism	29
3.2	Studier på individnivå	33
4	Data	38
4.1	Deskriptiv statistik om länderna	38
4.2	Deskriptiv statistik om individerna	41
5	Empirisk forskningsmetod	44
5.1	Vilka är orsakerna till terrorism i landet?	44
5.2	Vilka slags individer stödjer terrorism?	46
6	Centrala resultat	47
6.1	Determinanter av terrorism på landsnivå	47
6.2	Individnivå	57
6.3	Analys för olika delgrupper	61
7	Slutsatser	62
7.1	Sammanfattning av centrala resultat	62
7.2	Policyimplikationer.....	64
7.3	Förslag till fortsatta studier	64
	Källförteckning	66
	Appendix.....	70

Figurförteckning

Figur 1 Antalet terrorattacker 2016.....	4
Figur 2 Antalet terrorattacker 1972-2016	6
Figur 3 Antalet terrorattacker 1972-2016 i de mest drabbade länderna.....	7
Figur 4 Politiska rättigheter i världen år 2016	24
Figur 5 Sambandet mellan predikterat antal terrorattacker och politiska rättigheter	56
Tabell 1 Terrorismen före respektive efter 11 september-attackerna.....	8
Tabell 2 Deskriptiv statistik om länderna (år 2014).....	39
Tabell 3 Deskriptiv statistik om individerna	42
Tabell 4 LPM-estimat av sannolikheten för terrorattack.....	48
Tabell 5 Estimat av antalet terrorattacker med negativ binomial regression	53
Tabell 6 Sannolikheten att en individ stöder terroristorganisationen IS	58

Abstrakt

ÅBO AKADEMI – FAKULTETEN FÖR SAMHÄLLSVETENSKAPER OCH EKONOMI	
Ämne: Nationalekonomi	
Författare: Linda Söderholm	
Arbetets titel: Terrorismens drivkrafter – en studie om orsakerna bakom terrorism	
Handledare: Jonas Lagerström	
<p>Abstrakt:</p> <p>Terrorismen utgör ett allvarligt hot mot den globala och lokala säkerheten. Sedan sekelskiftet har antalet terrorattacker ökat kraftigt. År 2016 drabbades världen av sammanlagt 13 488 terrorattacker som krävde över 34 676 dödsoffer. Det är därför viktigt att förstå varför och under vilka omständigheter som terrorism uppstår.</p> <p>Avhandlingens syfte är att analysera vilka faktorer som ökar risken för terrorattacker i ett land samt vilka egenskaper som utmärker individer som stödjer terrorism. För att analysera terrorismens determinanter på landsnivå använder jag paneldata om nationella och internationella terrorattacker i 133 länder under tidsperioden 2001-2016. Studien mäter ekonomiska, politiska, sociala, geografiska och klimatrelaterade faktorerers inverkan på antalet terrorattacker och sannolikheten för terrorism. Jag estimerar effekterna med hjälp av en linjär sannolikhetsmodell och negativ binomial regression.</p> <p>Genom empirisk analys av individdata undersöks i avhandlingen vilka faktorer som påverkar sannolikheten att en individ stödjer terroristorganisationen IS. Utifrån gruppen individer som stödjer terrorism rekryteras ofta nya terrorister och därför är det viktigt att förstå vilka individuella egenskaper som utmärker sympatisörer. Studien analyserar ett sampel individer från Algeriet, Jordanien, Tunisien, Libanon, Marocko och Palestina.</p> <p>Analysens centrala resultat är att ökade politiska rättigheter minskar både sannolikheten att en terrorattack inträffar i landet och antalet attacker. Resultatet tyder på att svaga politiska rättigheter är en betydande orsak till terrorism i världen. Avgörande är också arbetslöshet, utbildning och befolkningsstorlek, som alla visar signifikant positiva effekter på antalet terrorattacker. På individnivå finner jag att män som bor i urbana områden, är under 50 år gamla och deltar aktivt i politiska protester är mest sannolika att stödja terroristorganisationen IS.</p> <p>Resultaten tyder på att orsakerna till terrorism sannolikt kan hittas i både ekonomiska, politiska och sociala faktorer. Det är inte enkelt att förklara varför terrorism uppstår och det finns inte en stereotypisk terrorist, men avhandlingen visar att det finns en del identifierbara mönster i terrorismens determinanter.</p>	
Nyckelord: terrorism, terrorist, brottsekonomi, terrorismens determinanter, fattigdom, politiska rättigheter, LPM-regression, negativ binomial regression	
Datum: 07.05.2019	Sidantal: 69
Abstraktet godkänt som mognadsprov:	

1 Introduktion

Terrorism anses vara ett av de största hoten mot länders säkerhet idag. De katastrofala 11 september-attackerna 2001 markerade en vändpunkt i världshistorien och blev startskottet för "kriget mot terrorn". Attacken förde världen mot en ny tid där bekämpning av terrorism är en viktig säkerhetsfråga för västvärlden. Attacken visar en ny form av säkerhetsmiljö där den moderna formen av terrorism blivit allt dödligare. Den snabba utvecklingen av kommunikationsteknologin har möjliggjort den moderna terrorismens framväxt. I en globaliserad värld är det lätt för terroristorganisationer att utveckla sina nätverk.

Attackerna den 11 september ledde till ett enormt, globalt fokus på terrorism. Det ledde till att snabba slutsatser drogs mellan lättförstådda orsaker och terrorism. Världsledare lyfte fram fattigdom som den främsta orsaken till terrorism. Den amerikanske presidenten George W. Bush uttryckte sig 22 mars 2002 i Monterrey, Mexiko, i enlighet med fattigdomssambandet: *"We fight against poverty because hope is an answer to terror"*. I sitt utlåtande hävdar Bush att desperation är grundorsaken till att individer deltar i terrorism.

Fattigdom är en mycket enkel förklaring till terrorism. Men kan orsaken till terrorism verkligen hittas i ekonomiska faktorer? I själva verket finner tidigare forskning mycket lite stöd för argumentet. Makroekonomiska skiften i ekonomin lyckas i allmänhet inte kartlägga trender i terrorism.

Eftersom terrorismen utgör ett hot mot den civila befolkningen är det viktigt att förstå vad som i grunden orsakar fenomenet. Enligt Förenta nationernas säkerhetsråd (2017) utgör terrorism, i alla dess former och manifestationer, ett av de största hoten mot internationell fred och säkerhet. Därför är det motiverat att forska i terrorismens determinanter. Bättre förståelse av vad som orsakar terrorism ger större möjligheter att effektivt kunna säkerställa internationell fred och öka länders motståndskraft mot terrorattacker. Den här avhandlingen undersöker därför om terrorism beror på ekonomiska faktorer eller om orsakerna kan hittas i andra faktorer. Avhandlingen fokuserar således på att identifiera orsakssamband mellan terroraktiviteter och underliggande ekonomiska, sociala, religiösa, demografiska, geografiska och

klimatrelaterade förhållanden. Orsakssamband kan bidra till bättre förståelse om var och varför terrorismen frodas.

Med hjälp av omfattande ny statistik om terrorattacker och paneldata för 133 länder undersöker jag hur olika faktorer påverkar förekomsten och omfattningen av terrorism. Jag finner att arbetslöshet, befolkningsstorlek och medelhöjd över havet har en positiv korrelation med både sannolikheten och antalet terrorattacker. Politiska rättigheter har däremot en starkt negativ inverkan på antalet terrorattacker.

Jag använder också data på individnivå från Mellanöstern och Nordafrika för att studera vilka slags individer som stödjer terrorism. Min analys visar att individer som stödjer terroristorganisationen Islamska staten (IS) sannolikt är urbana män som är under 50 år gamla och som deltar aktivt i politiska protester.

1.1 Disposition

Min avhandling är indelad i sex kapitel. Det första kapitlet är en introduktion till avhandlingen där jag presenterar en del bakgrundsinformation och framför min frågeställning. I kapitel 2 presenterar jag den nationalekonomiska teori som ligger som grund för analysen av min frågeställning. I kapitel 3 redogör jag för tidigare forskning inom fältet för terrorism och dess determinanter. Jag redogör både för forskning på individ- och landnivå. Den tidigare forskning som presenteras fungerar som utgångspunkt för avhandlingens empiriska analys. I kapitel 4 och 5 beskriver jag mitt datamaterial och förklarar min forskningsmetod. Därefter presenterar jag mina empiriska resultat i kapitel 6. I det sista kapitlet avslutar jag avhandlingen med en sammanfattning av de centrala resultaten samt för en diskussion om framtida forskning och implikationer för beslutsfattare.

1.2 Vad räknas som terrorism?

Terrorism förstås allmänt som användningen av eller hotet om användningen av våld för att främja politiska ändamål. Det finns dock ingen universellt överenskommen

definition, vilket gör det svårt att fastställa omfattningen av terrorism. Det finns över tusen diplomatiska och akademiska definitioner av terroristbegreppet. Definitionerna har starka gemensamma drag. Enligt majoriteten av definitionerna innebär terrorism: olaglig våldsanvändning, starka politiska motiv, subnationella aktörer och attacker mot civilbefolkning som målmedvetet vill påverka allmänheten (Leistedt, 2013).

För att terrorism ska vara en användbar term måste den i så stor utsträckning som möjligt befrias från moraliska värderingar som kan förändras över tid och med individuella perspektiv och tolkningar.

Det datamaterial över terrorism som jag använder i min empiriska studie är taget från Global Terrorism Database (2018). Materialet tillhandahålls av *National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism* (START) och de definierar terrorism enligt följande:

The threatened or actual use of illegal force and violence by a non-state actor to attain a political, economic, religious, or social goal through fear, coercion, or intimidation.

Människor gör olika moraliska bedömningar om terrorism. Det sägs ofta att ”den enes terrorist är den andres frihetskämpe”. Beroende på tid och rum gör individer olika bedömningar om vem som är terrorist och vad som är terrorism. Till exempel föregicks uppkomsten av staten Israel av terroristverksamhet, men idag är Israel en självutnämnd deltagare i ”kriget mot terrorn”. Nelson Mandela är ett liknande exempel. Han fängslades som politisk terrorist, men hyllas senare för sitt ledarskap. (Giddens et al., 2007: 641)

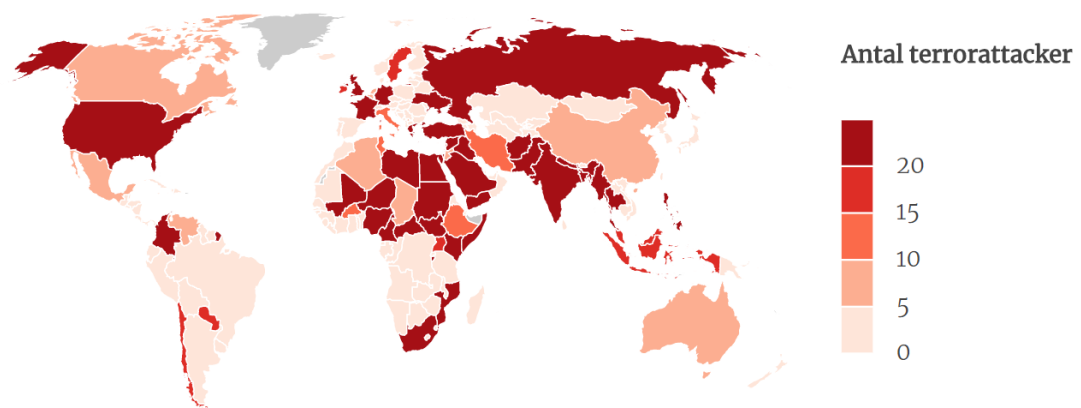
En annan viktig frågeställning när det kommer till tolkningen av terroristbegreppet är huruvida stater kan utöva terrorism. Stater är trots allt ansvariga för avsevärt fler dödsfall än någon terroristorganisation. Giddens et al. (2007: 641) menar att begreppet alltför mycket kommer att likna krig om man inte begränsar terroristbegreppet till icke-statliga grupper och organisationer. Därför begränsas terrorism till icke-statliga aktörer.

Terrorister använder våld istället för att följa normala demokratiska processer. Clapham (2003) identifierar två typer av terrorister: terrorister som arbetar i liberala samhällen och terrorister som arbetar under repressiva regimer. I liberala samhällen driver terrorister en agenda som inte delas av majoriteten av befolkningen. Terrorister

i repressiva regimer kan däremot dela åsikter med allmänheten, men de är övertygade om att målen inte kan uppnås genom en demokratisk och fredlig process.

1.3 Terrorismens utvecklingstrender

Terrorism förekommer i så gott som alla delar av världen oberoende av religion, kultur eller välfärd. År 2016 drabbades världen av 13 488 terrorattacker. Terrorattackerna orsakade sammanlagt 34 676 dödsfall (GTD, 2018b). Terrorattacker kan vara nationella eller internationella. Nationell terrorism innebär att både terroristerna och offren är lokala. Vid internationell terrorism involveras däremot minst två länder (Napps & Enders, 2015). Majoriteten av allt terrorism har inhemsk karaktär. Figur 1 kartlägger hur terrorattackerna år 2016 var utspridda över världens länder.

Figur 1 Antalet terrorattacker 2016.

Notera: Figuren är färgkodad så att ju mörkare färgen är på kartan, desto större är antalet terrorattacker i området. Den högra balken visar skalan. Den mörkaste färgen innebär över 20 terrorattacker i landet. Den gråa färgen uttrycker databortfall.

Källa: Figuren är skapad med mapinseconds.com, data över terrorattacker är från Global Terrorism Database.

Enligt figur 1 var terrorattacker år 2016 vanligast på norra halvklotet. I länder i Mellanöstern och Nordafrika samt i delar av Asien, Europa och Nordamerika har antalet terrorattacker varit högst. Även länder såsom Colombia, Sydafrika, Malawi och Moçambique har varit hårt drabbade av terrorn.

Terrorism är av väldigt oförutsägbar natur och därför känner sig länder sårbara emot dagens terrorhot. Det skapar en miljö av rädsla. I och med att terrorattackerna blivit dödligare har också den upplevda skräcken ökat. Skräck och rädsla är kraftiga vapen för terroristorganisationer och ett verktyg för organisationerna att sprida sin politiska agenda. Terroristorganisationer försöker avsiktligt skapa en allmän atmosfär av rädsla genom att strategiskt slå till på olika mål med varierande metoder (Sandler & Enders, 2004). Trots stor mediefokus är antalet dödsfall orsakade av terrorattacker relativt lågt i jämförelse med andra typer av våldsamma dödsfall (Bird et al., 2008). Det är terrorismens oförutsägbarhet och brutalitet som bidragit till att terrorismen är i fokus.

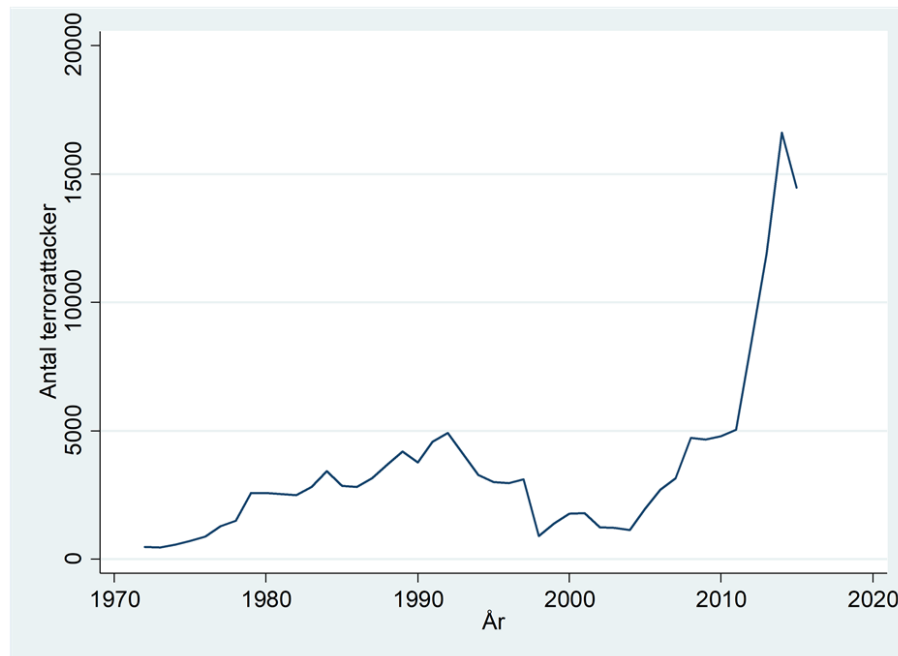
Terrorism är inget nytt fenomen. Genom tiderna har olika grupper använt sig av politiskt våld för att nå sina mål. Terrorism har uppstått runt om i världen av olika skäl och under olika omständigheter. Den terrorverksamhet som idag kan bevitnas i Mellanöstern är endast en del av världens terroraktivitet (Lutz & Lutz, 2004). Terrorismen har historiska rötter i tidiga motståndsrörelser och politiska rörelser. Bland annat Italien har drabbats av terrordåd utförda av både höger- och vänsterextremistiska grupper. Till exempel Röda brigaderna¹ (it. *Brigate rosse*) använde sig aktivt av kidnappningar och mord i syfte att utmana det borgerliga italienska samhället (Nationalencyklopedin, 2019b).

En grundläggande åtskillnad kan göras mellan moderna och äldre former av terrorism. Merparten av den äldre terrorismen är kopplad till försummandet av territoriell integritet och identitet vid bildandet av stater. Den äldre formen av terrorism växte fram i nationer med syftet att skapa stater i områden där nationer saknade kontroll över statsapparaturen. Kolonialiseringen ledde till uppkomsten av nationer utan stater. Det utgjorde en perfekt grogrund för den äldre formen av terrorism, vars mål var att skapa en stat på ett visst geografiskt område. (Giddens et al., 2007; 642)

Den moderna formen av terrorism har global spridning och drar nytta av kommunikationsteknologins framfart. Den skiljer sig från den äldre formen främst genom sin omfattning och komplexitet. Den moderna terrorismen har en global geopolitisk målsättning att förändra maktbalansen i världen. Den präglas av en spänning mellan modernism och antimodernism. (Giddens et al., 2007; 643)

¹ En italiensk vänsterradikal terroristorganisation som bildades år 1967 och existerar fortfarande.

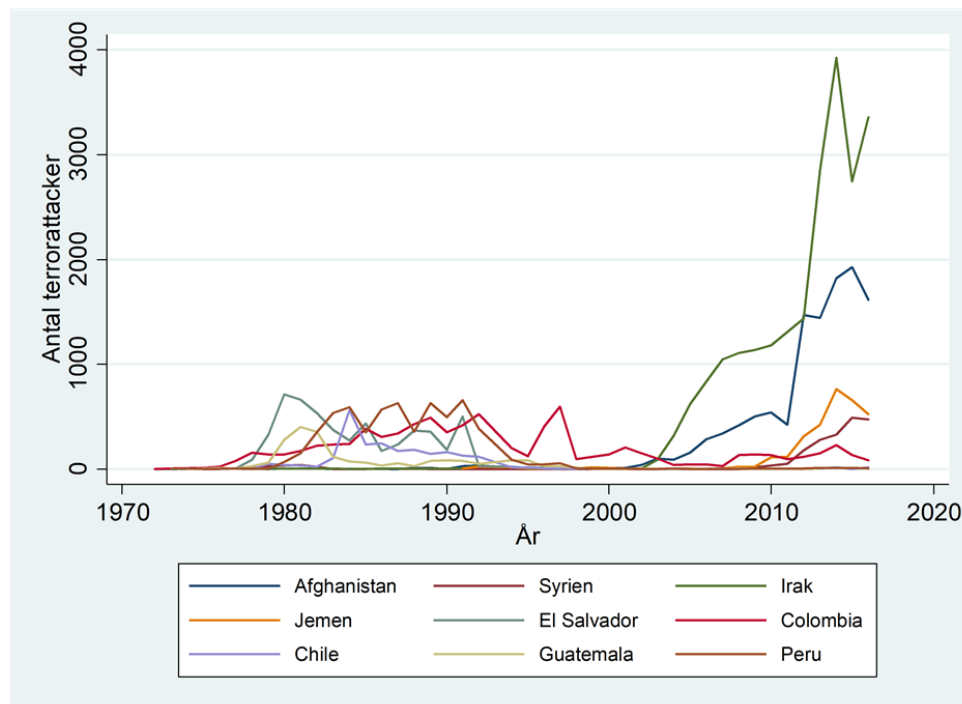
Terrorismens omfattning har varierat över tid. Figur 2 illustrerar terrorismens utveckling sedan början av 1970-talet.

Figur 2 Antalet terrorattacker 1972-2016.

Källa: Data från Global Terrorism Database, egen illustration

Efter en sjunkande trend under 1990-talet har antalet terrorrelaterade incidenter i världen ökat kraftigt sedan början av 2000-talet. Antalet attacker nådde sin kulmen år 2014 med över 16 000 incidenter. Mönstret skiljer sig dock mellan olika delar av världen. Figur 3 visar utvecklingen i de nio länder som är mest drabbade av terrorism.

Figur 3 Antalet terrorattacker 1972-2016 i de mest drabbade länderna.

Källa: Data från Global Terrorism Database, egen illustration

I figur 3 kan vi se ett tydligt skift i spridningen av terrorism över världsdelarna. Före 11 september-attackerna 2001 var terrorismen främst koncentrerad till de latinamerikanska länderna El Salvador, Colombia, Chile, Guatemala och Peru, men därefter skiftade koncentrationen av terrorattacker till Mellanöstern. USA:s svar på 11 september-attackerna var att inleda kriget mot terrorismen genom att invadera Afghanistan och Irak i jakt efter de ansvariga för attacken. Denna tidpunkt markerar en vändpunkt i spridningen av terrorism över världen. Fördelningen av antalet terrorattacker före och efter 2001 åskådliggörs i tabell 1.

Tabell 1 Terrorismen före respektive efter 11 september-attackerna

Ranking	Terrorismen från 1972 till 2000				Terrorismen från 2001 till 2016			
	Land	Attacker	Döda	% av alla attacker	Land	Attacker	Döda	% av alla attacker
1	Colombia	6339	12232	9,27	Irak	21959	70394	22,67
2	Peru	6026	12637	8,81	Pakistan	11768	19340	12,15
3	El Salvador	5320	12053	7,78	Afghanistan	11168	32679	11,53
4	Storbritannien	4134	3145	6,05	Indien	7758	8834	8,01
5	Indien	3220	10008	4,71	Filippinerna	4092	3622	4,22
6	Spanien	2914	1038	4,26	Thailand	3438	2287	3,55
7	Turkiet	2477	4487	3,62	Nigeria	3331	20225	3,44
8	Frankrike	2275	257	3,33	Somalia	3304	7879	3,41
9	Chile	2272	223	3,32	Jemen	2991	7916	3,09
10	Sri Lanka	2232	13169	3,26	Libyen	2039	2281	2,1

Källa: *Global Terrorism Database*

Tabell 1 visar hur antalet terrorattacker och antalet döda i terrorattacker fördelar sig mellan de tio länder med mest terrorism i världen före respektive efter 11 september-attackerna. Under åren 1972 till 2000 var antalet terrorattacker störst i Colombia, Peru och El Salvador. Colombia stod för nästan en tiondel av alla terrorattacker i världen.

Antalet terrorattacker och terrorrelaterade dödsfall är betydligt större under perioden 2001-2016. Terrorismen i världen har ökat och blivit dödligare. Tabellen tydliggör också skiftet av terrorismens koncentration. Rankingen ser helt olik ut i den senare tidsperioden. Irak, Pakistan och Afghanistan ligger i topp. I Irak är antalet terrorattacker överlägset störst med sammanlagt 21959 attacker och 70394 dödsfall under tidsperioden.

Terrorismen i världen är alltså globalt utbredd och har genom tiderna påverkat nästan alla länder och områden i världen. Under 2000-talet har terrorismen ökat och koncentrationen av attacker har förflyttat sig från Latinamerika till länder i Mellanöstern. Terrorism är oförutsägbart och ofta brutalt, vilket gör att det orsakar känslor av rädsla långt utöver de områden som drabbats. Stort mediefokus tjänar terroristernas intressen genom att sprida deras budskap och hotbilderna globalt. Idag är terrorismbekämpning högt på agendan för nationell och global säkerhetspolitik.

2 Teorier om terrorismens orsaker

I det här kapitlet presenterar jag nationalekonomiska teorier kring varför terrorism uppstår och vem som blir terrorist. Den teoretiska bakgrunden fungerar som utgångspunkt för vad som förväntas vara underliggande orsaker till terrorism, det vill säga vilka faktorer som troligen utmärker länder som är hårt drabbade av terrorism och individer som deltar i terroraktiviteter. Jag redogör för brottsekonomisk teori, teorin om politisk aktivism och för teorin om kvaliteten på terror. Teorierna ligger som grund för min empiriska analys.

2.1 Brottssekonomisk teori

Inom nationalekonomin behandlas terrorism ofta inom ramen för brottsekonomisk teori. Brottssekonomiska modeller kan förutspå och förklara terroristers beteenden samt identifiera faktorer och incitament som påverkar individens vilja att delta i terroraktiviteter. Genom identifiering av incitamenten bidrar brottsekonomisk teori med viktiga inslag till forskningen om terrorism.

Den grundläggande ekonomiska modellen för rationell brottslighet introducerades av Gary Becker (1968). Modellens grandidé är att det är individuell rationalitet som bestämmer huruvida en person begår brott. Det finns flera olika versioner av modellen, men här fokuserar jag på de två modeller som identifierar faktorer som påverkar individens beslut att delta i brottslig aktivitet.

Den centrala tanken bakom teorin är att individer begår terrorbrott på grund av låg alternativkostnad. Rent intuitivt betyder det att individerna inte har något mer lönsamt för sig än att delta i terroraktiviteter. Ju attraktivare de ekonomiska förutsättningarna är i legala aktiviteter, desto lägre är risken att individen kommer att delta i terroraktiviteter eller andra former av politiskt våld. Därför kan sambandet mellan ekonomiska förhållanden och alternativkostnad för terrorism ge en förklaring till terroristgruppers våldsanvändning.

Beckers brottsekonomiska modell följer den nationalekonomiska teorin om rationella val och grundar sig på antagandet om att en individ begår ett brott om den förväntade vinsten överstiger den förväntade vinsten hen kunde få från en annan aktivitet med samma insats av tid och resurser. Det är alltså inte på grund av olikheter i motivation som en del individer blir brottslingar och andra inte. Istället påverkar skillnader i nytta och kostnader individens förmåga att delta i kriminella aktiviteter.

Enligt den första modellen begår individen ett visst antal brott beroende på individens sannolikhet att bli dömd och bestraffad, straffets hårdhet och andra faktorer som kan påverka. Sådana faktorer är exempelvis inkomsten på den legala marknaden och i annan brottslig aktivitet samt viljan att begå ett brott. Det kan skrivas som:

$$O_j = O_j(p_j, f_j, u_j), \quad (2.1)$$

där O_j är antalet brott som individ j begår under den givna perioden, p_j är individens sannolikhet att straffas, f_j står för straffets längd, och u_j representerar alla andra faktorer som påverkar hur många brott individen begår. Om brottslingen döms blir straffet f_j per brott, medan straffet blir 0 om brottslingen inte döms.

Den andra modellen är en modell om nyttan av att begå ett brott. Den antar att brottslingar är rationella nyttomaximerande individer. Den rationella brottslingen vill nå maximal nytta och väljer då det bästa alternativet med hänsyn till nytta och kostnad. Modellen antar att individens preferenser är konstanta och kan således användas för att förutse hur förändringar av olika ekonomiska, sociala och politiska faktorer kan påverka mängden brott.

Becker visar att den förväntade nyttan av att begå ett brott minskar om sannolikheten att straffas ökar eller om straffet blir hårdare. Om den förväntade nyttan minskar tenderar också antalet brott att minska.

Den förväntade vinsten av att begå ett brott kan definieras som:

$$E(U_j) = p_j U_j(Y_j - f_j) + (1 - p_j) U_j(Y_j), \quad (2.2)$$

där U_j är individens nyttofunktion, Y_j är individens inkomst av att begå ett brott, f_j tolkas här som individens monetära motsvarighet till straffet av att begå ett brott och p_j är den subjektiva sannolikheten att bli dömd för ett brott. Om den förväntade nyttan av att begå ett brott är positiv kommer individen att begå brottet, men om nyttan är negativ kommer individen inte att begå brottet. En ökning i p_j eller f_j har en minskande effekt på den förväntade nyttan av att begå ett brott och därför är:

$$\frac{\partial E(U_j)}{\partial p_j} = U_j(Y_j - f_j) - U_j(Y_j) < 0 \quad (2.3)$$

och

$$\frac{\partial E(U_j)}{\partial f_j} = -p_j U'_j(Y_j - f_j) < 0, \quad (2.4)$$

så länge som marginalnyttan av inkomsten är positiv.

Modellen visar alltså att ju hårdare straffet är och ju högre sannolikheten för att bli bestraffad är desto mindre lönsamt är det för individen att begå brott. Högre insatser av myndigheterna och hårdare straff kommer alltså sannolikt att leda till färre brott. Becker visar också att individens förhållande till risk har en inverkan på hur förändringar i sannolikheten att bli dömd för ett brott (p_j) och straffets hårdhet (f_j) påverkar den förväntade nyttan². Det kan visas att givet att individen är riskavers påverkar ökning i både p och f individens vilja att begå brott. Däremot om individen är risktagande är det oklart vilken effekt en ökning i f har eftersom effekten beror på individens förhållande till risk.

² Se Becker (1968) för en djupare analys av effekten av individens förhållande till risk.

2.2 Teorin om politisk aktivism

En alternativ teori presenteras av den amerikanska nationalekonomen Alan B. Krueger. Han hävdar i sin bok *"What Makes a Terrorist"* (2008) att en bättre teori för individers deltagande i terroraktiviteter kan hittas inom röstning och politisk protest. Krueger menar att istället för att fokusera på lågutbildade och fattiga borde fokus vara på individer som har starka politiska åsikter och som är tillräckligt övertygade om sin sak för att försöka införa en extremistisk vision med våldsamma medel. Krueger menar att de flesta terrorister inte är desperata och fattiga, tvärtom är de individer som bryr sig så intensivt om en sak att de är villiga att dö för den.

Krueger anser att terroristers beteende inte kan jämföras med hur vanliga brottslingar beter sig. Terrorister avviker främst när det kommer till motiv och målsättning, men det finns också skillnader mellan terroristers och brottslingars bakgrund. De flesta terrorister motiveras inte av egen materiell vinst. Det tydliggörs i det stora överskottet av frivilliga för självmordsuppdrag. Istället motiveras terrorister av politiska mål som de tror att de kan främja genom att delta i terrorverksamhet.

Eftersom terrorism skiljer sig från egendomsbrott hävdar Krueger att det behövs en teori som specifikt fokuserar på att förstå terrorism. Han argumenterar att en bättre motsvarande teori för terrorismens underliggande orsaker kan hittas i politisk aktivitet. Terrorister använder våldsamma medel för att göra ett politiskt uttalande eller för att driva en politisk agenda. Krueger anser mot denna bakgrund att kärnan i frågan ligger i att undersöka politiskt deltagande, det vill säga vem som röstar.

Krueger förankrar teorin om politiskt deltagande i antagandet att individer som bryr sig om ett problem och är insatta i problemet tenderar att rösta. Röstning kräver att individen har tillgång till information och att individen är medveten om samhällseliga förhållanden i sitt närområde. Individer som ägnar uppmärksamhet och engagemang åt samhällseliga frågor tenderar att rösta. Att rösta kostar tid och därför borde en hög alternativkostnad för tid avskräcka individer från att rösta. Men i själva verket är förhållandet tvärtom. Individer som röstar har i genomsnitt en högre alternativkostnad för tid än individer som inte röstar. Enligt Krueger röstar individer eftersom de bryr sig om att påverka resultatet och för att de anser sig tillräckligt välinformerade för att vilja uttrycka sina åsikter. Således är det inte konstigt att individer som röstar tenderar att vara välutbildade och sysselsatta. För välutbildade är informationen ofta mer

tillgänglig och de upplever det ofta lättare att lära sig om olika samhällsfrågor. Krueger poängterar att terrorister tillhör gruppen av individer som tenderar att rösta eftersom de bryr sig om att påverka politiska utfall.

Trots att fattiga och lågutbildade har lägre kostnader för att delta i terrorism, prioriterar de materiella vinster över ideologiska. Krueger konstaterar att välbärgade och högutbildade dras till extrema positioner. Han drar slutsatsen utifrån omfattande opinionsundersökningar³ genomförda i Gaza och på Västbanken. Ur undersökningarna framgår att högutbildade är mer benägna att ta ställning och ha extrema åsikter. Tron på den politiska processen är högre bland dem som tenderar att rösta, men individer som röstar verkar också ha större förtroende för sina egna åsikter. Krueger menar att individens starka tro på sina egna åsikter och ideologier i sin tur kan leda till extremism.

Terrorism kan alltså ses som en extrem och våldsam form av politisk aktivism. Därför anser Krueger att man genom att identifiera varför individer deltar i politisk aktivism också kan hitta orsaker till att varför vissa individer blir terrorister. Enligt teorin om politisk aktivism är det inom gruppen av människor med extrema åsikter som möjliga terrorister kan identifieras.

2.3 Kvalitativ rekrytering av terrorister

Ethan Bueno de Mesquita (2005) presenterar en nationalekonomisk modell som beskriver växelverkan mellan tre aktörer: regeringen (G), en terroristorganisation (T) och en grupp terroristfrivilliga. Teorin visar att lågutbildade och fattiga individer är mer sannolika att anmäla sig som frivilliga till terroristorganisationen.

De terroristfrivilliga bildar utbudet av potentiella terrorister, men eftersom terroristorganisationen väljer ut terrorister från gruppen terroristfrivilliga enligt kunnskap och färdigheter för terroruppdrag, kommer de mest kompetenta kandidaterna i slutändan att rekryteras. De bästa kandidaterna är ofta de mest utbildade individerna från högre socioekonomiska klasser inom gruppen terroristfrivilliga.

³ För en detaljerad presentation av resultaten se Krueger (2008).

Härnäst redogör jag i detalj för Bueno de Mesquitas teori om kvalitativ rekrytering av terrorister.

Dynamiken i modellen ser ut enligt följande. Regeringen försöker minimera mängden terror med hjälp av terrorismbekämpande politik. Efter regeringens beslut väljer varje sympatisör om hen vill anmäla sig som frivillig till att delta i terrorverksamhet. Sedan väljer terroristorganisationen ut de bästa kandidaterna bland gruppen frivilliga och strävar efter att nå sina målsättningar med hjälp av politiskt våld.

Regeringen bedriver terrorismbekämpande säkerhetspolitik i syfte att förhindra terrorattacker och mobilisering av terrorister. Dessa åtgärder kan till exempel vara att stänga landets gränser, att införa utgångsförbud eller att infiltrera terroristorganisationer och störa deras finansieringsnätverk. Effekterna av dessa åtgärder är dock oklar eftersom de minskar terroristernas förmåga att genomföra effektiva attacker, men också kan öka mobiliseringen av terrorister. Åtgärderna kan underblåsa terrorideologi och drabba terroristsympatisörerna ekonomiskt, vilket kan öka deras vilja att mobilisera sig. Regeringen måste finna en kompromiss genom att balansera säkerhetsfördelarna av terrorismbekämpning mot kostnaderna av ökning i mobilisering bland potentiella terrorister.

Gruppen potentiella terrorister utgörs av den delen av befolkningen som sympatiserar med terroristorganisationers målsättningar och som kunde överväga att delta i terroristaktiviteter. Varje sympatisör väljer mellan att antingen delta i terrorverksamhet eller i vanlig ekonomisk aktivitet. Valet påverkas av utbildning, ekonomiska möjligheter och opposition mot regeringen.

En sympatisör i kännetecknas av hens typ, som kan uttryckas enligt: $\theta_i \in \mathbb{R}^+$. Alla typer är fördelade enligt en kontinuerlig och strikt ökande kumulativ fördelningsfunktion $\theta(\cdot)$. Typen kan beskrivas som en blandning av medfödd förmåga och utbildningsnivå. Modellen antar att fördelningen av typerna är likadan bland sympatisörerna som bland hela befolkningen. Vidare antar modellen att en individs typ korrelerar positivt med både ekonomiska möjligheter och förmåga att utföra krävande terroristuppdrag.

För att förstå individens val att delta i terroristaktiviteter och hur individens typ påverkar valet är det viktigt att först granska nyttan individen får från ekonomisk aktivitet respektive terroraktivitet för att sedan se närmare på terroristorganisationens

rekryteringsbeslut. Den nytta en individ i får genom att delta i ekonomisk aktivitet ges av:

$$U_i^e = (1 - \tau(a))f(\gamma, \theta_i), \quad (2.5)$$

där $f(\cdot)$ är nyttan från ekonomisk aktivitet, γ är en parameter som står för faktorer som kan påverka individens ekonomiska möjligheter, θ_i är individens personliga egenskaper, och τ är effekten av regeringens terrorbekämpande åtgärder och a är nivån av den terrorbekämpande politiken⁴. Modellen följer antagandet att $f(\gamma, 0) = 0$ för alla γ . Det betyder att individer med allra sämsta färdigheter ($\theta = 0$) helt saknar ekonomiska möjligheter.

En individ får två fördelar av att delta i en terroristorganisation. Den första är en ideologisk nytta som har att göra med nyttan av att kämpa mot en regim som individen känner sig förorättad av. Det kan skrivas som en ökande funktion av regeringens terrorbekämpande åtgärder $e(a)$, där $e(\cdot)$ är positiv för alla a och $e'(\cdot) > 0$. Det senare betyder att regeringens åtgärder kan intensifiera regeringsfientligheten bland terroristsympatisörerna. Den andra fördelen kan beskrivas som en funktion av individens effektivitet och framgång som terrorist. Dessutom är det troligt att terroristen får en ekonomisk ersättning för sin arbetsinsats av terroristorganisationen.

Modellen antar att den förväntade nyttan av framgång som terrorist är avtagande med regeringens terrorbekämpning. Ju mer regeringen satsar på att bekämpa terrorismen, desto mindre sannolikt är det att individen har framgång i sin terroraktivitet. Därför ges den förväntade vinsten⁵ av $u(a, \theta_i)$ och individ i 's totala nytta av att bli terrorist ges av:

$$U_i^v = e(a) + u(a, \theta_i). \quad (2.6)$$

⁴ Se Bueno de Mesquita (2005) för en djupare analys av effekten av terrorbekämpande politik.

⁵ Där $u(\cdot) \geq 0$ för alla a och θ , $\frac{\partial u}{\partial \theta} > 0$, $\frac{\partial u}{\partial a} > 0$, och $u(\cdot)$ är konkav.

Sympatisörer anmäler sig som frivilliga till terroristorganisationen om de föredrar terroraktivitet framöver ekonomisk aktivitet, fastän de i slutändan inte skulle bli rekryterade.

Eftersom både $f(\cdot)$ och $u(\cdot)$ är konkava funktioner är marginalprodukten för förmåga och färdighet avtagande för både ekonomisk aktivitet och terroraktivitet. Modellen antar dock att marginalprodukten för förmåga avtar snabbare i terroristaktivitet på grund av saknad av flexibilitet inom branschen. Inom ekonomisk aktivitet är möjligheterna flera, vilket gör att individer lätt kan omsortera sig till uppgifter som matchar deras färdigheter.

Terroristorganisationen granskar bland gruppen volontärer och väljer ut de mest kompetenta som får bli terrorister. Det är i terroristorganisationens intresse att endast rekrytera de mest effektiva och högutbildade terroristerna eftersom individer med hög kompetens och utbildning är mer benägna att lyckas med de krävande uppgifter som krävs av en terrorist. Terroristorganisationens totala förväntade nytta ges av:

$$U^T = v(r, \bar{\theta}, a) - c(r), \quad (2.7)$$

Den genomsnittliga kvaliteten hos en anställd terrorist betecknas med $\bar{\theta}$. Dessutom investerar terroristorganisationen resurser r i terroristaktiviteter. Effekten av terroristvåld är således en funktion av mängden resurser ägnade till terror, den genomsnittliga kvaliteten på terroristerna och nivån av terrorismbekämpning. Funktionen ges av $v(r, \bar{\theta}, a)$.

Funktionen $c(r)$ är alternativkostnaden till allokering av resurser till terroristvåld. Den uppstår för att terroristorganisationer också måste allokera resurser till andra aktiviteter inom sin verksamhet.

Sympatisören måste välja om den vill anmäla sig frivillig till att delta i terroristorganisationen eller fortsätta vara aktiv i den vanliga ekonomin. En individ i kommer att välja terroristaktivitet framom ekonomisk aktivitet om $U_i^v > U_i^e$. Detta uppfylls då:

$$e(a) + u(a, \theta_i) > (1 - \tau(a))f(\gamma, \theta_i). \quad (2.8)$$

Ekvationen definierar en skärningspunkt (θ^*) mellan sympatisörernas typer av förmåga. Det betyder att endast sympatisörer vars förmåga θ_i är mindre än θ^* kommer att mobiliserar sig inom terroraktiviteten⁶. Individer med lågt θ_i , det vill säga låg kompetens och utbildning, är alltså mer sannolika att anmäla sig frivilliga till terroristaktiviteter. Uppsättningen av terroristfrivilliga definieras som $\theta(\theta^*)$. Utöver det visar ekvationen att terroristaktivitet blir mer attraktivt om individens ideologiska motivation, parametern e , ökar, och att en nedgång i ekonomin, parametern γ , har en tilltagande inverkan på terroristmobilisering på grund av att ekonomisk aktivitet blir mindre attraktivt.

Sammanfattningsvis visar Bueno de Mesquitas teori att utbudet av terroristfrivilliga och gruppen faktiska terrorister ser väldigt olika ut. Faktiska terrorister är varken fattiga eller utbildade, men ändå är brist på ekonomiska möjligheter och utbildning korrelerat med terrorism eftersom gruppen av terroristfrivilliga kommer från de lägsta socioekonomiska klasserna. Uppsättningen av faktiska terrorister kommer däremot att vara de mest kunniga och med bästa förmågan att klara av krävande terroristuppdrag – alltså de med högsta utbildningsnivå och kompetens inom den gruppen.

Teorin associerar ekonomisk nedgång med ökad mobilisering av terrorister eftersom minskad ekonomisk möjlighet kommer att göra fler människor villiga att mobilisera och därför kommer antalet kunniga rekryter att öka. Teorin belyser problematiken bakom identifiering av terrorister. Det är svårt att dra verklighetsenliga slutsatser om mobilisering av terrorister utifrån analys av de faktiska terroristerna.

⁶ Detta betyder inte att sympatisören nödvändigtvis kommer att rekryteras av terroristorganisationen.

3 Tidigare studier om terrorismens determinanter

Det här kapitlet är en genomgång av tidigare studier som analyserar terrorismens underliggande orsaker. Studierna undersöker huruvida olika variabler kan förklara terrorism på landsnivå respektive individnivå. Den tidigare forskning som gjorts ligger som grund för min empiriska studie.

Inom den akademiska litteraturen identifieras varierande orsaker till terrorism. Tidigare forskning visar på ekonomiska, politiska och sociala orsaker, men variabler såsom geografi och klimat kan också påverka förekomsten av terrorism i någon mån.

3.1 Studier på landsnivå

Den centrala frågan som forskning i terrorism försöker få svar på är huruvida orsakerna till fenomenet kan hittas i ekonomiska, politiska eller sociala faktorer. Tidigare forskning identifierar tre huvudgrupper av landskaraktäristiska drag som bidrar till förekomsten av terrorism i ett visst land: (1) ekonomiska förhållanden och ekonomisk utveckling, (2) politisk frihet, medborgerliga rättigheter och politisk stabilitet, samt (3) sociala faktorer såsom utbildningsnivå och demografi. Andra identifierade determinanter av terrorism inkluderar bland annat klimat och geografi. Trots omfattande empirisk forskning har konsensus om terrorismens determinanter inte uppnåtts.

3.1.1 Ekonomiska faktorerers påverkan på terrorism

Tidigare studier identifierar samband mellan terrorism och ekonomiska faktorer såsom BNP per capita, fattigdom, mänsklig utveckling, arbetslöshet, ekonomisk ojämlikhet och ekonomiska sanktioner. Forskare tenderar att ägna särskild uppmärksamhet åt sambandet mellan ekonomisk utveckling och förekomsten av terrorism (Krueger & Maleckova, 2003; Abadie, 2006; Krueger & Laitin, 2008; Kis-Katos et al., 2011; Freytag et al., 2011).

En av de centrala frågorna inom terrorforskning fokuserar på huruvida ekonomisk utsatthet leder till radikal mobilisering. Den empiriska litteraturen är dock fortfarande ofullständig i fråga om sambandet mellan terrorism och ekonomiska faktorer. Empiriska studier på landsnivå, som analyserar effekterna av makroekonomiska indikatorer visar inte slutgiltigt att fattiga eller underutvecklade länder skulle drabbas av mer terrorism eller att de skulle bidra till fler terrorister än medel- och höginkomstländer.

Fattigdom och svag ekonomisk utveckling har sedan 11 september-attackerna med jämna mellanrum stämplats av politiker, världsledare och media som en av de främsta orsakerna till terrorism. Studierna som presenteras nedan finner dock inget direkt empiriskt stöd för det populära argumentet. Det är tydligt att frågan är mycket mer mångfacetterad än så.

Ekonomisk utveckling visar sig i själva verket ha en positiv inverkan på antalet terrorattacker. Krueger och Laitin (2008) analyserar huruvida ekonomiska förhållanden fungerar som drivkraft för terrorism och finner inget stöd för att fattigdom skulle orsaka terrorism. Enligt studien lyckas varken ett lands BNP eller läskunnighet förklara variationen i antalet terrorattacker mellan länder, något som även Berrebi (2007) framhåller. Berrebi analyserar terrorismen i Israel under slutet av 1990-talet. Under den tidsperioden nådde antalet terrorattacker, genomförda av palestinier mot israeliter, nya höjder. Intressant är att under tidsperioden blomstrade den palestinska ekonomin. Palestinierna var alltså i genomsnitt rikare än tidigare, men ändå ökade terrorismen.

Också Li och Schaub (2004) analyserar effekten av ekonomisk utveckling på terrorism och finner att ekonomisk utveckling, både i landet i fråga och hos dess viktigaste handelspartners, rentav leder till mer terrorism. Liknande resultat finner Kis-Katos et al. (2011). De ser på hur antalet terrorattacker påverkas av BNP då variabeln är delad i kvintilgrupper. Resultatet visar en jämn och stor ökning av antalet terrorattacker från kvintil till kvintil. Speciellt internationella terrorattacker är betydligt mindre sannolika att förekomma bland den fattigaste kvintilen av länder i samplet. Resultaten går tvärtom tanken att terrorism har sin grogrund i ekonomisk utsatthet. Men Li och Schaub (2004) finner däremot också att ekonomisk tillväxt – till skillnad från BNP-nivå – och bättre infrastruktur minskar antalet terrorattacker. De påpekar att en möjlig

tolkning är att terroristorganisationer efterfrågar områden där övervakningen är svag. Sådana områden har ofta mindre utvecklad infrastruktur.

Lai (2007) däremot menar att terroristorganisationer söker sig till stater där de kan hitta kompetenta nya medlemmar. Befolkningen i medelinkomstländer är tillräckligt rika för att bilda en reserv av kompetenta terroristfrivilliga. Därtill påpekar han att medelinkomstländer inte har samma nivå av politiska resurser som höginkomstländer och därför lyckas de inte lika effektivt hantera missförhållanden inom länder. Missförhållanden skapar spänningar inom samhället och kan uppmuntra till terroristmobilisering. Därför kan medelinkomstländer utgöra en bra grogrund för terrorism.

Men tidigare forskning lyfter också fram att svaga stater utgör en potentiell grogrund för terrorism. Diskussionen kring fattigdom som främsta orsaken till terrorism mynnar ofta ut till att fattiga samhällen ofta också är svaga stater. Det är här som ett möjligt indirekt samband mellan fattigdom och terrorism kan hittas. Svaga stater har inte tillräckligt med resurser för att motverka terrorism.

En koppling kunde hittas mellan terrorism och nationella konflikter. Flera svaga stater har inbördeskrig i närhistorien (Lai, 2007) och därför är det möjligt att ekonomiska faktorer har ett indirekt samband med terrorism genom sin effekt på inbördeskrig. Fearon och Laitin (2003) konstaterar att högre BNP per capita minskar risken för inbördeskrig. Nationell fattigdom kan indirekt påverka förekomsten av terrorism genom att öka landets sårbarhet mot nationella konflikter. Till exempel i Libanon, Sudan och Afghanistan har inbördeskrig välkomnat utvecklingen av terroristorganisationer. Inbördeskrig är starkt associerat med både låg inkomst per capita och svag ekonomisk tillväxt (Blattman & Miguel, 2010). Det betyder dock inte att inbördeskrig alltid är en grogrund för terrorism. Inte alla länder som drabbats av inbördeskrig har blivit baser för terroristorganisationer. Sambandet mellan inbördeskrig och terrorism är således fortfarande oklart (Krueger & Malečková, 2003).

Påståendet att fattigdom är den primära orsaken till terrorism finner alltså lite stöd i den empiriska litteraturen. Däremot är det troligt att ekonomiska faktorer indirekt kan spela en roll i uppkomsten av terrorism genom att skapa sådana förutsättningar som ökar landets sårbarhet. Tidigare studier lyfter fram bland annat ekonomiska sanktioner,

arbetslöshet, ekonomisk och interregional ojämlikhet och ekonomisk diskriminering av minoriteter som sådana faktorer.

Det hävdas att ekonomiska sanktioner förvärrar de ekonomiska svårigheterna i fattiga länder. Sanktioner kan därför öka missnöjet bland befolkningen och göra människor mer benägna att stödja eller delta i terroraktiviteter. Utifrån en tvärsnittanalys av 152 länder konstaterar Choi och Luo (2013) att ekonomiska sanktioner korrelerar positivt med internationell terrorism. Ekonomiska sanktioners syfte är ofta att tvinga så kallade skurkstater att följa internationella normer och lagar. Choi och Luo menar att fattiga individer kan bli våldsamma när ytterligare externa chocker, i det här fallet ekonomiska sanktioner, drabbar dem. Externa chocker kan upplevas orättvisa och kan motivera individer att tillgripa terroristvåld för att hämnas.

Hög arbetslöshet kan gynna terroristorganisationer i rekryteringen av nya medlemmar. Terroristgrupper kan rekrytera mer utbildade och erfarna medlemmar då antalet arbetslösa är stort. Särskilt gynnsamt är situationer där arbetslösheten bland de mer utbildade stiger eftersom terroristorganisationen då lättare kan hitta kunniga medlemmar. Vid hög arbetslöshet finns det en möjlighet att individer söker sig till illegala branscher. (Benmelesh et al., 2012) En fallstudie av Berrebi (2007) visar emellertid att arbetslöshet inte alltid leder till mer terrorism. Han finner att arbetslösheten i Palestina i själva verket minskade under tiden då terrorverksamheten i landet ökade.

Piazza (2011), å andra sidan, gör ett viktigt inslag i terrorismforskningen med en studie som analyserar effekten av ekonomisk diskriminering av minoritetsbefolkning på terrorism. Piazza finner att länder där minoritetsgrupper möter ekonomisk diskriminering är mer utsatta för nationell terrorism, än länder utan minoritetsgrupper eller länder där minoritetsgrupper inte möter ekonomisk diskriminering. En ekonomiskt diskriminerad minoritet kan lida av ekonomisk utsatthet och därför söka våldsam hämnd. Piazza hävdar att eftersom terrorism inte är ett massfenomen, utan snarare genomförs av politiskt marginella aktörer, är minoritetsbefolkningars ekonomiska ställning en avgörande faktor för terrorismens omfattning.

Ekonomisk ojämlikhet inom ett land kan skapa en miljö av oro i ett land. Enligt en studie av Lai (2007) är länder med hög grad av ekonomisk ojämlikhet mellan grupper sammankopplade med högre grad av terrorism. Studien analyserar antalet

terrorattacker med ursprung i ett sampel länder mellan 1968 och 1998. Lai fokuserar på att förklara hur svaga och fattigare stater kan locka till sig terroristorganisationer. När organisationer allokera sig är driftskostnaderna en viktig faktor och i detta fall kan låga driftskostnader i svaga stater locka till sig terroristorganisationer. För att svaga stater inte har resurser att kontrollera hela sitt territorium och landsgränser förser de terroristorganisationer med fler möjligheter till mobilisering och rekrytering av individer. I vissa fall kan terroristorganisationer även tävla med staten om att förse befolkningen med tillhandahållande av tjänster. Lai lyfter fram Hamas i Palestina som ett exempel. Innan Hamas tog kontroll över den palestinska lagstiftande församlingen tävlade de med den palestinska myndigheten om tillhandahållandet av välfärdstjänster. Således blev Hamas en tämligen populär organisation på Gazaremsan och Västbanken. Liknande drag hittas i Al Qaidas framfart i Afghanistan, men här använde organisationen sina resurser till att få inflytande över en relativt svag regering istället för att vinna över befolkningen på sin sida. Således kan man alltså påstå att ekonomin påverkar förekomsten av terrorism i den utsträckning att en misslyckad ekonomi och en misslyckad regering leder till en efterfrågan på sociala tjänster som inte tillhandahålls av staten, vilket i sin tur skapar en nisch för extremistiska grupper att fylla. Ezcurra och Palacios (2016) analyserar närmare förhållandet mellan interregional ojämlikhet och förekomsten av nationell terrorism. Studien ser på sammanlagt 48 länder under åren 1990 till 2010 och finner att sambandet är positivt och signifikant. En ökning i interregional ojämlikhet har en ökande inverkan på antalet nationella terrorattacker.

Utifrån de presenterade tidigare studierna kan sammanfattas att ekonomiska orsakerna till terrorism är främst indirekta. Fattigdom är inte en bra determinant för terrorism. Tvärtom finner de flesta studier att antalet terrorattacker ökar med ekonomisk utveckling. Däremot minskar terrorismen igen i länder med hög ekonomisk tillväxt och utvecklad infrastruktur. En möjlig tolkning kan vara att största koncentrationen av terrorism kan hittas i medelinkomstländer där infrastrukturen inte är lika utvecklad. Medelinkomstländer kan utgöra en optimal grogrund för terrorism eftersom de är tillräckligt rika att bilda en reserv av kunniga rekryter och tillräckligt fattiga för att inte ha politiska resurser till att hantera missförhållanden som uppstår.

Det är troligt att ekonomiska faktorer kan påverka terrorism indirekt. Tidigare studier lyfter fram indirekta samband mellan ekonomiska sanktioner, arbetslöshet, ekonomisk

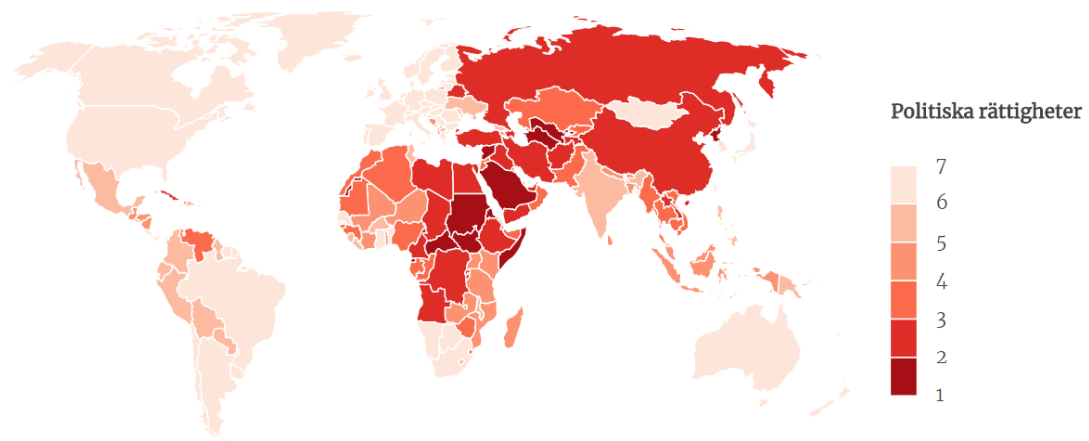
diskriminering av minoriteter och ekonomisk ojämlikhet och terrorism. Indirekta samband är dock svåra att bevisa och deras effekt varierar givet olika omständigheter. Tidigare studier finner inga tydliga tecken som bekräftar det populära påståendet att fattigdom är den främsta direkta orsaken till terrorism. Istället kunde en bättre förklaring hittas i politiska och sociala faktorer.

3.1.2 Politiska faktorerers påverkan på terrorism

Majoriteten av den akademiska litteraturen om terrorismens orsaker finner en koppling mellan politiska faktorer och terrorism (Piazza, 2006; Abadie, 2006; Kis-Katos et al., 2011). Politiska faktorer som är av intresse i samband med terrorism är bland annat politisk frihet, medborgerliga rättigheter, mänskliga rättigheter, politisk stabilitet och demokratisering. Forskare är eniga om att politik spelar en viktig roll gällande förekomsten av terrorism. Det är dock ingen överraskning eftersom terrorns främsta mål är att uppfylla politiska mål.

Statligt förtryck skapar ofta orättvisor i samhället och begränsar befolkningens politiska frihet. Avsaknaden av politiska och medborgerliga rättigheter orsakar oroligheter och en miljö av misstro mot regeringen. Politisk frihet är också starkt associerat med terrorism. I länder där medborgarnas politiska rättigheter är begränsade tenderar antalet terrorattacker att vara högt. (Abadie, 2006)

I figur 4 ges en överblick av politiska rättigheter i världen år 2016. Kartan delar in länder på basis av nivån av politiska rättigheter i landet. Den ljusaste färgen innebär mycket starka politiska rättigheter, medan den mörkaste färgen innebär mycket svaga politiska rättigheter. Antalet terrorattacker kan då förväntas vara störst i länder med mörkare färgkoder, det vill säga i länder med svagare politiska rättigheter. Bland annat majoriteten av länderna i Afrika, Centralasien och Mellanöstern hör till den gruppen.

Figur 4 Politiska rättigheter i världen år 2016.

Notera: Figuren är färgkodad så att ju mörkare färgen är på kartan, desto sämre är politiska rättigheterna i området. Den högra balken visar skalan som går från 1 till 7.

Källa: Figuren är skapad med mapinseconds.com, data över politiska rättigheter är från Freedom House.

Svaga politiska rättigheter verkar alltså generera terrorism, men effekten är inte helt entydig. I länder med absolut diktatur har staten totalkontroll över sitt territorium, vilket gör att det inte finns plats för terrorism att utvecklas. Men i takt med demokratiseringsprocessen ökar terrorismen, för att igen minska i länder med fullständig demokrati. Till exempel Kis-Katos et al. (2011) ger ett viktigt bidrag till terrorforskningen gällande politisk frihet. De analyserar determinanterna för ursprunget av inhemsk och internationell terrorism i 159 länder mellan åren 1970 och 2007. Enligt studien är demokrati positivt relaterat till antalet terrorattacker både för nationella och internationella terrorattacker. Men viktigt här är att antalet terrorattacker ökar endast då ett land är i första fasen av sin demokratiseringsprocess, det vill säga då ett land förflyttar sig från den mest autokratiska och tyranniska regimen till en mildare form av regimen. Endast stater som inte har någon respekt för befolkningens mänskliga, civila och politiska rättigheter kan hindra terrorismen mer effektivt än andra stater. Studien kontrollerar även för skillnader mellan stabila och instabila regimer, och finner att övergång till både hållbara och ohållbara demokratiska regimer ökar antalet nationella terrorattacker. Den första fasen av demokratisering ger alltså utlopp till högre nivåer av terrorism vare sig övergången sker till en stabil eller instabil regim.

Piazza (2006) har forskat vidare i vilken effekt statligt förtryck har på förekomsten av terrorism. Han utvärderar vilka faktorer som orsakar terrorism genom en omfattande multipel regressionsanalys av terrorattacker i 96 länder under åren 1986 och 2002. Han inkluderar både ekonomiska, sociala och politiska variabler. Piazza finner att terroristorganisationer främjas av statligt förtryck samt att formen av politiska strukturer är den mest signifikanta predikatoren för deltagande i terrorism. Länder med stora och komplexa flerpartisystem är mer benägna att drabbas av terrorism än stater där antalet partier är litet. Studien använder partisystemets stabilitet som ett mått för statens kapacitet att hantera konflikter med socialpolitiska drag i samhället utan våld. Ett stort antal politiska partier under valperioden innebär ofta stor social splittring mellan röstare. Stora sociala klyftor ökar regeringens sårbarhet och för med sig generella politiska störningar. Länder med flerpartisystem plågas av frekventa val, svårhanterliga regerande koalitioner, extremistiska partier och osammanhängande regeringspolitik till följd av komplicerade kompromisser inom partikoalitionerna.

Tidigare forskning tar även upp betydelsen av den politiska miljön i landet. Med det menas bland annat hur aktiv befolkningen är angående val och om det finns möjligheter att uttrycka åsikter i landet. Kis-Katos et al. (2011) konstaterar att det förväntade antalet terrorattacker minskar med politiskt deltagande, men ökar med politisk konkurrens. Ett högt valdeltagande kan indikera en högre förnöjsamhet med det politiska systemet i landet och kan därmed leda till mindre stöd för terrorverksamhet bland befolkningen. Emellertid kan en högre andel människor som röstar på en kandidat som inte blir vald, indikera att det finns en större grupp frustrerade väljare och därmed en större pool av potentiella terrorister.

Anarki är ett nära mått för misslyckad stat. Anarki utgör en ideal grogrund för terrorism. Ett till år av upplevd anarki i ett land under de senaste fem åren ökar antalet terrorincidenter med 25 procent. Effekten är signifikant och stark. (Kis-Katos et al., 2011) Det finns dock olika nyanser av misslyckade stater och inte alla har en total frånvaro av lagar och regering. Rotberg (2002) lyfter fram Sudan som ett modellexempel på misslyckade stater. Landet har alla möjligheter att fungera som en fristad för terrorister och terroristorganisationer. Det politiska samfundet har upphört att existera i avsaknaden av rättvisa politiska och rättsliga system. Situationen förvärras ytterligare av stor marginalisering och avsaknad av medborgerliga rättigheter.

Svaga stater har ofta svaga politiska institutioner. Graden av lagstiftning i ett land påverkar individens vilja och möjligheter att ta del i politiskt våld. Stater med starka politiska institutioner motverkar på så sätt uppkomsten av terrorism (Choi, 2010). En stark regering kan dessutom motarbeta regional ojämlikhet genom att jämna ut den ekonomiska aktiviteten mellan olika regioner (Acemoglu, 2012).

Konflikthistoria är också en stark determinant för både inhemsk och internationell terror. Det förväntade antalet terrorattacker stiger med cirka 17 procent för varje år av konflikt under de senaste fem åren i ett land (Kis-Katos et al., 2011). Konflikter signalerar om statens svaghet att effektivt förhindra och ingripa mot opposition inom landets gränser. Intern konflikt markerar en stat med inbyggda svagheter som eventuellt inte kan upprätthålla kontrollen i alla delar av sitt område, vilket ger terroristorganisationer möjligheten att flytta in (Napoleoni, 2003). Stater där det råder inbördeskrig är mer benägna att producera terrorism än fredliga stater (Lai, 2007). Men det är också möjligt att terrorism helt enkelt är en taktik som används av grupper involverade i inbördeskriget.

Utifrån tidigare studier som analyserat politiska orsaker till terrorism kan konkluderas att politisk frihet och statligt förtryck är starka determinanter för terrorism. Även konflikthistoria spelar en viktig roll. Dessa egenskaper är ofta närvarande i svaga och misslyckade stater. Eftersom misslyckade stater bara kan utöva en begränsad suveränitet över sitt territorium och sin befolkning, erbjuder staterna ideala förhållanden för terrorism att gro och blomstra.

3.1.3 Sociala faktorerers påverkan på terrorism

Vid sidan om ekonomiska och politiska orsaker till terrorism identifieras även en del sociala faktorer såsom religion, ideologi, demografi och urbaniseringsgrad som eventuella orsaker till terrorism.

3.1.3.1 Religion och ideologi

En ofta förekommande tanke är att terrorister skulle vara religiösa fanatiker som attackerar individer som inte delar samma tro (Bird et al., 2008). Påståendet är radikalt och generaliserande och har begränsat empiriskt stöd. Det är inte troligt att religion i sig orsakar terrorism, men religion kan generera motsättningar inom en befolkning. Religion är starkt bundet till samhällets kultur, politik och ekonomi. Därför kan religion ofta upplevas vara källan till våld, fastän den verkliga orsaken hittas i helt andra faktorer.

Religionsbaserad fundamentalism har blivit allt viktigare. År 1995 var över hälften av världens terroristorganisationer baserade på religion (Hoffman, 1997). Terrorgrupper hävdar att religiös trosuppfattning berättigar deras åtgärder och brott. Terrorism har genom hela mänsklighetens historia använts som taktik av olika ideologier, trosbekännelser samt religiösa och etniska grupper.

Terrorism behöver en universell filosofi, religion eller sekulär ideologi, för att legitimera våld (Richardson, 2007). Men det betyder inte att religion verkligen är en underliggande orsak till terrorism. Religion är snarare ett verktyg som används av terroristorganisationer för att mobilisera anhängare och skapa gemenskap. Iannaccone och Berman (2006) har forskat om sambandet mellan religion och terrorism. De hävdar att religion är ett fungerande hjälpmedel för att skapa våldsamma radikala grupper. Radikala religiösa grupper har en organisationsstruktur som lyckas mobilisera anhängare samtidigt som den lyckas rensa ut personer med svagt engagemang. Framgångsrika religiösa terrorgrupper förser sina medlemmar med offentliga varor och tjänster. Men de inför också hinder för inträde till gruppen, som är till för att utesluta alla utom dem som är allra starkast engagerade till gruppens värderingar och målsättning. En fungerande organisationsstruktur är vital för organisationens utveckling och framgång.

En terroristorganisation som tillhandahåller sociala tjänster och varor till sina medlemmar växer fram i nischer som en misslyckad regering och ekonomi skapat. Om staten inte lyckas förse sin befolkning med bastjänster skapas en brist på sociala tjänster, som terroristorganisationer kan fylla. Berman och Laitin (2008) finner att radikala religiösa terroristgrupper som organiserar sig på detta sätt är effektivare än andra terroristgrupper med liknande mål och ideologier.

Sammanfattningsvis orsakar religion i sig inte terrorism, men tidigare studier indikerar att religion kan användas som ett verktyg av terroristorganisationer för att berättiga våldsanvändning och engagera medlemmar. Alla religioner i världen förespråkar ett harmoniskt liv människor emellan.

3.1.3.2 Demografi och urbanisering

Enligt tidigare forskning utgör demografiska faktorer viktiga bakgrundsförhållanden, som kan påverka förekomsten av terrorism i världen. Sådana faktorer är bland annat befolkningstillväxt och befolkningsstorlek. Men också urbaniseringsprocessen kan ha en inverkan på terrorism. Speciellt intressant för terrorforskningen är hur andelen urbana ungdomar och ojämnbefolkningstillväxt mellan olika etniska grupper inom länder påverkar antalet terrorattacker i länder.

Folkrika länder tenderar att drabbas av fler terrorattacker än länder med liten befolkning. Ezcurra och Palacios (2016) finner att antalet nationella terrorattacker är signifikant positivt korrelerat med befolkningsmängd. Folkrika länder har högre nivåer av demografisk spänning, vilket i sin tur kan alstra konflikt och användning av våld – i vissa fall i form av terrorism (Krieger & Meierrieks, 2011).

Länder med stor befolkning har ofta även en större landareal än länder med mindre befolkning. Sådana länder karaktäriseras ofta av interregional ojämlikhet (Abadie, 2006). Ojämlikhet inom ett land kan leda till att spänningar mellan olika folkgrupper ökar. Ett land med stora spänningar är alltid mer sårbart för konflikt och våld. Dessutom tillägger Lai (2007) att folkrika länder är mer intressanta för terroristorganisationer eftersom de erbjuder en större rekryteringsbas. Terroristorganisationer möter ett större utbud av kompetenta terroristfrivilliga. Dessutom kan det vara problematiskt för folkrika länder att sköta övervakningen av sitt territorium, vilket ger terroristorganisationer rum att driva sin verksamhet (Lai, 2007).

Urbanisering är ett naturligt resultat av befolkningstillväxt och teknologisk och ekonomisk utveckling. Urbaniseringstrycket är speciellt stort i större städer i folkrika länder. Ett ofta framkommande argument är att moderniseringsprocessen underblåser

terrorism. Till exempel kan övergången från jordbrukssamhälle till en urban samhällsform skapa missnöje bland befolkningen på grund av socioekonomiska och demografiska spänningar, vilket i sin tur kan leda till oroligheter (Robison et al., 2006).

En enorm demografisk press i urbana områden kan alltså skapa problem. Homer-Dixon (2011) menar att i länder som upplevt explosionsartad befolkningstillväxt är andelen arbetslösa urbana unga män ett problem och utgör ett hot mot säkerheten. I fattigare länder tvingar fattigdom och arbetslöshet på landsbygden människor att flytta till urbana slumområden i hopp om ett säkrare liv. I sådana områden är speciellt unga män lätta att rekrytera till terroraktiviteter.

Urbaniseringstakten har varit stor sedan industrialiseringen och numera bor cirka 55 procent av världens befolkning i städer (Världsbanken, 2017). I synnerhet i samband med arbetslöshet och fattigdom kan urbanisering frambringe missnöje bland vissa samhällsgrupper. Det är lätt för terroristorganisationer att rekrytera individer som är missnöjda med samhället. Kis-Katos et al. (2011) konstaterar att länder med relativt hög urbaniseringsgrad är ursprung till fler internationella och nationella terrorattacker än länder med låg urbaniseringsgrad. Stadsmiljöer kan underlätta planering och utövande av terroristaktiviteter eftersom det är lättare att hålla sig gömd för myndigheterna, men också för att terrorhandlingar i städer ger mer publicitet än terror på landsbygden. Men Kis-Katos och hennes kollegor finner också att telekommunikationsinfrastruktur är negativt relaterat till antalet terrorattacker, vilket kan bero på att områden med utvecklade telekommunikationsnät har ett starkare styre och därmed också en effektivare övervakning av samhället. Slutsatsen blir att urbana områden i mindre utvecklade länder är en bra bas för terrorverksamhet.

3.1.4 Geografiska och klimatrelaterade faktorerers inverkan på terrorism

Det är välkänt att vissa geografiska egenskaper har potential till att gynna terrorverksamhet. Geografiska variabler som mäter genomsnittlig höjd, tropiskt klimat och landareal är starka indikatorer för terrorism (Abadie, 2006). Dessutom gynnas terroristgrupper av naturkatastrofer (Berrebi & Ostwald, 2011) och klimatförändringar (Nett & Rüttinger, 2016) på grund av att grupperna kan utnyttja sårbarheter som bildas till följd av naturens påverkan.

Länders topografi spelar en viktig roll för terroristorganisationers val av verksamhetsområde. Tidigare forskning poängterar att länder med bergsområden eller tät djungel är mer benägna att drabbas av terrorattacker. Ezcurra och Palacios (2016) påvisar ett positivt samband mellan ojämnh terräng och antalet terrorattacker. Svåråtkomliga områden erbjuder trygghet och utrymme för terroristgrupper att organisera sig. (Abadie, 2006).

Misslyckade försök att utrota terrorism i vissa delar av världen har hänförs till geografiska hinder. Exempelvis har den bergiga terrängen i Afghanistan samt den täta tropiska regnskogen i Colombia försvårat bekämpningen av terrorism i områdena. (Abadie, 2006)

Även landets storlek kan vara en viktig förklaring till terrorism. Abadie (2006) lyfter fram att geografiskt stora länder tenderar att inrymma minoriteter som har anledning till missnöje samt att de tenderar att generera missförhållanden bland sin befolkning. Dessutom inrymmer geografiskt stora länder ofta fler fysiska hinder, vilket kan leda till förekomsten av isolerade områden. Till exempel Fearon och Laitin (2003) poängterar att förekomsten av ett geografiskt separerat område inom landets gränser ökar sannolikheten för uppror och terrorism. Dessutom kan förekomsten av geografiska hinder för rörligheten inom landet delvis påverka nivån av interregional ojämlikhet. Länder med ojämnh topografi tenderar att ha en större geografisk koncentration av ekonomisk aktivitet (Ramcharan, 2008).

Utöver rent topografiska faktorer har också naturkatastrofer en inverkan på terrorism. Naturkatastrofer innefattar geofysiska, hydrologiska, klimatologiska och meteorologiska katastrofer. Naturkatastrofer kan belasta ett samhälle och dess styre genom att skapa sårbarheter som terrorgrupper kan utnyttja. Varje år drabbas länder i genomsnitt av 1,2 naturkatastrofer och av 400 dödsfall orsakade till följd av dem. Koncentrationen av katastrofer är dock ojämnh och också dödligheten är mycket varierande från katastrof till katastrof. (Berrebi & Ostwald, 2011)

Berrebi och Ostwald (2011) studerar sambandet mellan naturkatastrofer och terrorism i 167 länder mellan åren 1970 till 2007. Studien finner positiva effekter av naturkatastrofer på terrorism under flera år efter en katastrof. Om antalet döda i naturkatastrofer ökar med 25 000 leder det till 33 procent fler terrorrelaterade dödsfall och 22 procent fler terrorattacker under det följande året.

Redan existerande politiska, sociala och ekonomiska sårbarheter bestämmer hur mycket förstörelse en naturkatastrof förorsakar (Kahn, 2005 se Berrebi & Ostwald, 2011). Bland annat faktorer såsom infrastruktur, urbaniseringsgrad, socioekonomiska klyftor påverkar i vilken utsträckning samhället är utsatt för externa chocker (Albala-Bertrand, 2000 se Berrebi & Ostwald, 2011). I kaoset efter en naturkatastrof förvärras redan existerande sårbarheter, vilket gör att det bildas ett tomrum där terroristgrupper kan få fotfäste och dra nytta av sårbarheterna.

Till exempel har både Thailand och Sri Lanka upplevt en ökning av antalet terrorattacker efter den fatala jordbävningen på annandag jul år 2004 (Berrebi & Ostwald, 2011). Jordbävningen orsakade en tsunami som förödde kustområdena i länderna som gränsar till Indiska oceanen. Katastrofen orsakade över 200 000 dödsfall och enorma ekonomiska förluster i de drabbade områdena (Lay et al., 2005).

Berrebi och Ostwald (2011) konstaterar att effekten av naturkatastrofer på terrorism beror på flera faktorer. Till exempel har typen av naturkatastrof betydelse för hur stark effekten är. Geofysiska och hydrologiska katastrofer leder till en mer hållbar och eskalerande effekt på terrorism. De mest påfrestande naturkatastroferna är vulkanutbrott, jordbävningar och tsunamier. De tenderar att vara mer dödliga och oförutsägbara än till exempel tropiska stormar.

Effekten av naturkatastrofer på terrorism beror också på vilken välfärd det drabbade landet har. Berrebi och Ostwald (2011) finner att effekten är koncentrerad till fattiga och medelrika länder. Länder med högt BNP per capita upplever däremot inte mer terrorism året efter en naturkatastrof. Effekten är alltså kortvarig i rikare länder. Berrebi och Ostwald menar att skillnaderna i effekten av naturkatastrof på terrorism mellan rikare och fattigare länder kan bero på skillnader i länders förmåga att återhämta sig från en katastrof. Rikare länder har förmodligen större resurser och möjligheter till att stödja återhämtningsprocessen och bekämpa terrorism.

Att utforska hur natur och klimat påverkar förekomsten av terrorism är viktigt eftersom klimatförändringen sannolikt kommer att förstärka sambandet. Extrema väderförhållanden förväntas öka på grund av förändringar i klimatet. Effekterna är redan synliga i alla delar av världen. Följderna av klimatförändringen kan orsaka instabilitet och oroligheter i länder genom att bland annat rubba livsmedelssäkerheten, äventyra tillgången till rent vatten, skada infrastruktur och genom att öka spridningen

av sjukdomar. Dessutom tvingar klimatförändringen människor att emigrera från hårt drabbade områden, vilket i sin tur leder till globala flyttningsrörelser. Sådana migrationsmönster är redan synliga och antalet klimatflyktingar förväntas öka under kommande år. Andra effekter är bland annat avbrott i kommersiell aktivitet och begränsad tillgång till elektricitet. Utvecklingen påverkar redan svagare stater som saknar resurserna att hantera situationen. En konsekvens är att spänningar mellan länder och regioner som utnyttjar samma begränsade naturresurser kommer att öka. (Nett & Rüttinger, 2016)

Det är inte klimatförändringen i sig som föder terrorism, men den medför mekanismer som bidrar till framträdandet av terroristorganisationer. Enligt Nett och Rüttinger (2016) finns det två huvudsakliga mekanismer. Den första mekanismen har att göra med att klimatförändringen bidrar till att försvaga stater genom att skapa konflikter och spänningar kring utnyttjandet av naturresurser, samt genom att äventyra utsatta individers livsuppehälle. Detta skapar nya sårbarheter och förstärker redan existerande. I konfliktdrabbade och sårbara regioner, där staten saknar auktoritet, kan terroristgrupper lätt utveckla sitt nätverk. Terroristgrupperna kan träda in och fylla klyftorna i samhället genom att förse befolkningen med grundläggande tjänster i syfte om att bygga upp förtroendet i det lokala samhället.

Den andra mekanismen, enligt Nett och Rüttinger (2016), är att klimatförändringen försämrar den lokala befolkningens välbefinnande och livsuppehälle. Till exempel kan långa perioder av torka eller kraftiga stormar förstöra odlingsmark och hota livsmedelssäkerheten. Därmed blir det lättare för terroristgrupper att rekrytera utsatta individer. Terrorgrupper kan träda in och erbjuda ett alternativt livsuppehälle och ekonomisk trygghet samt svara på politiska och socioekonomiska missförhållanden. Speciellt utsatta för klimatförändringen är rurala samhällen som primärt livnär sig på jordbruk.

Genom mekanismerna gynnar klimatförändringen terrorism och förstärker terroristorganisationernas rekryteringsinsatser. Terroristorganisationer kan använda naturresurser som ett verktyg. Genom att kontrollera tillgången till redan färdigt begränsade naturresurser kan terroristorganisationer komma åt en maktposition i det lokala samhället. Nett och Rüttinger (2016) lyfter fram Boko Haram, en militant islamistisk grupp bildad i nordöstra Nigeria, som ett tydligt exempel på den typen av

strategi. Gruppen har fått fotfäste kring Tchadsjön i Centralafrika. Området har plågats av torka, vilket lett till brist på rent vatten och livsmedel. En kollapsad ekonomi och brist på statligt stöd har förvärrat situationen ytterligare. Förhållandena i området är alltså ytterst gynnsamma för terrorister. Boko Haram har goda möjligheter att rekrytera anhängare bland de ekonomiskt utsatta individerna i området. Gruppen är starkast i nordöstra Nigeria, i regionen som ligger närmast Tchadsjön, där 71,5 procent av befolkningen lever i fattigdom.

Ett liknande mönster är synligt i konflikten i Syrien som fick sin start år 2007 efter att landets nordöstra delar drabbades av allvarlig torka. Till följd av torkan förlorade 85 procent av jordbrukarna sin mark och hela 1,3 miljoner människor tvingades flytta till städer. Den snabba urbaniseringstakten ledde till hög arbetslöshet och brottslighet. Allt detta var ett förspel till konflikten som skulle uppstå. Omständigheterna stimulerade den politiska utvecklingen som gick från uppror till inbördeskrig väldigt snabbt. Våld, förödelse samt regimens svaghet och bräcklighet blev en perfekt grogrund för terroristorganisationer, såsom IS. Gruppen använder vatten som vapen och utnyttjar följderna av extrema väderhändelser för att nå egna målsättningar. (Nett & Rüttinger, 2016)

Konflikten och framväxten av terroristorganisationer i Syrien var alltså summan av flera faktorer som genom samspel skapade en gynnsam miljö för jihadistiska extremister. Ökade spänningar, statligt misslyckande, extrema väderhändelser, befolkningstillväxt, missförvaltning av vattenresurserna, urbanisering och arbetslöshet är exempel på faktorer som påverkade konfliktens uppkomst.

Man kan säga att klimatförändringen fungerar som en multiplikator av hot. Den samverkar med andra faktorer och förvärrar redan existerande problem samt ökar sannolikheten för bräcklighet och våldsam konflikt.

3.2 Studier på individnivå

Genom att jämföra hur ekonomiska, politiska och sociala faktorer skiljer sig mellan länder med mycket respektive lite terrorism kan vi lära oss mer om terrorismens orsaker. Analys på landsnivå berättar dock ingenting om själva terroristernas

egenskaper. Därför är det motiverat att även göra en analys på individnivå för att se vilka egenskaper hos individer som ökar benägenheten att stödja eller medverka i terrorism. Tidigare studier lyfter fram bland annat ekonomi, utbildning och ideologi som eventuella determinanter av terrorism på individnivå.

En populär tanke i den växande litteraturen om terrorism fokuserar på terroristernas ekonomiska intressen. Kan ekonomiska förhållanden fungera som drivkraft för terrorister? På individnivå fokuserar studierna på att undersöka terroristernas bakgrund. Tidigare forskning antyder att majoriteten av terrorister kommer från medel eller högre socioekonomisk klass och är välutbildade (Krueger & Malečková, 2003; Bueno de Mesquita, 2005). Till exempel var terroristerna som genomförde 11 september-attackerna i USA varken fattiga eller outbildade. Tvärtom – de var välutbildade individer från medelklass eller rika familjer (Intriligator, 2010; Martin, 2011). Tillika rekryterade de marxistiska terroristorganisationerna som var verksamma under 1970-talet och 1980-talet i Västeuropa sällan individer från arbetarklassen (Martin, 2011).

Flera studier har visat att det inte finns en direkt koppling mellan fattigdom och deltagande i terrorism (se bland annat Atran, 2003 och Berrebi, 2007). I själva verket finner Berrebi (2009) att individer med högre levnadsstandard och högre utbildningsnivå är mer benägna att bli medlemmar i terroristorganisationer. Medlemmarna i den militära grenen av Hizbollah⁷ och självmordsbombare från Västbanken och Gazaremsan kommer till exempel ofta från ekonomiskt välbärgade familjer och har en högre utbildningsnivå än majoritetsbefolkningen i landet (Krueger och Malečková, 2003). Eftersom terrorister tenderar att vara mer utbildade än genomsnittsbefolkningen menar Krueger och Malečková (2003) att en ökning i landets utbildningsnivå sannolikt inte kommer att leda till färre terrorattacker.

Att terrorister saknar ekonomisk motivation är speciellt synligt i antalet självmordsbombare. Det är tydligt att självmordsbombare inte motiveras av personlig ekonomisk vinst. Men Krueger och Malečková (2003) anser däremot att om ekonomisk vinst riktas till självmordsbombarens familj kan individens vilja att delta i ett självmordsuppdrag eventuellt öka. Dessutom finner de att skillnader i löner mellan

⁷ Hizbollah är en shiitisk islamistisk rörelse i Libanon. Dess militära gren listas officiellt som en terroristorganisation av Europeiska unionen (Europeiska unionen, 2017).

den legala och illegala marknaden kan vara av betydelse. I samhällen där det är mer lönsamt för välutbildade individer att delta i terroristaktiviteter än i legala ekonomiska aktiviteter kan välutbildade individer vara mer villiga att delta i terroristorganisationer. (Krueger & Malečková, 2003)

Att de verkliga terroristerna är välutbildade behöver dock inte betyda att endast välutbildade och rika individer anmäler sig för att delta i terroristaktiviteter. I stället kan det vara ett resultat av rekryteringsprocessen. Det är i terroristorganisationernas intresse att anställa de mest kunniga och motiverade individerna. Utbildade individer som anmäler sig som frivilliga till terroristaktiviteter är mer benägna att vara politiskt motiverade och därmed ännu mer framgångsrika i att begå terrorhandlingar (Bueno de Mesquita, 2005). Tillika anser Krueger och Malečková (2003) att terrorism i vissa fall kan erbjuda större fördelar för individer med högre utbildning.

Viktiga inslag om terrorismens determinanter på individnivå har gjorts av Bueno de Mesquita (2005). Han analyserar samspelet mellan terroristorganisationer, politiska faktorer och potentiella terrorister. Resultaten visar att även om poolen av potentiella terrorister främst kommer från lägre socioekonomiska klasser tenderar de faktiska terroristerna att vara bland de högre utbildade i de högre socioekonomiska klasserna. Bueno de Mesquita hävdar att fattigdom skulle vara positivt korrelerade med terrorism, fastän själva terroristerna sällan kommer från lägre socioekonomiska klasser i samhället.

Om ett utbudsöverskott av individer villiga att delta i terroraktiviteter existerar, bildas en pool av individer som terroristorganisationer kan utnyttja. Utbudsöverskottet av potentiella terrorister ger terroristorganisationer möjligheten att noggrant välja de skickligaste individerna ur poolen. Allt som oftast är det eliten som blir vald. Individer som är högre utbildade och ofta från högre socioekonomiska klasser står ut i mängden sökande (Bueno de Mesquita, 2005). Terrorister med högre humankapital är bättre på att genomföra svåra uppgifter (Benmelech & Berrebi, 2007; Krueger, 2008).

Fattigdom kan uppmuntra fler individer att söka positioner i terroristorganisationer, men organisationen kommer i slutändan att anställa de mest kunniga individerna utifrån urvalet. Fattigdom kan på så sätt vara en determinant för mobilisering av terrorister, men sambandet är svårt att upptäcka om man endast jämför terrorister med icke-terrorister. (Bueno de Mesquita, 2005)

Det är viktigt att se närmare på hur terroristorganisationer väljer ut faktiska terrorister bland potentiella terrorister. Det är tydligt att terroristorganisationer föredra att rekrytera individer med högre utbildning. Exempel kan hittas i olika terroristgrupper. Hassan (2001) intervjuade nästan 250 militanta och deras medarbetare som är involverade i Palestinakonflikten mellan åren 1996 till 1999. Till gruppen intervjuade hör bland annat självmordsbombare som misslyckats i sitt uppdrag, familjer till avlidna självmordsbombare samt personer som deltagit i utbildningen och förberedelserna inför självmordsuppdragen. Ett tydligt mönster är synligt bland de intervjuade – ingen av dem är utbildad, fattig eller deprimerad. De flesta är medelklass och två av de intervjuade är söner till miljonärer.

Med stöd av Hassans intervjuer lyfter Krueger och Malečková (2003) fram möjligheten att individer deltar i terroraktiviteter på grund av fattigdom i sitt hemland. Terrorister motiveras inte nödvändigtvis av personlig fattigdom, men upplevd misär på samhällsnivå kan motivera individer att påverka aktuella frågor genom terrorverksamhet. De kallar sambandet för ett Robin Hood-samband.

Hassan (2001) intervjuade en ledare i terroristorganisationen Hamas⁸ om organisationens rekryteringsprocess. Han säger att de möter ett enormt utbud av unga män som ber om att få bli skickade på självmordsuppdrag. Ur intervjuerna framgår att terroristorganisationer granskar och överväger de frivilligas motiv för att försäkra sig om att de utvalda individerna verkligen kan genomföra terrorattackerna. Högutbildade individer är förmodligen trogna organisationens målsättning och värderingar, har stark beslutsamhet och är således också mer benägna att genomföra uppdraget. Egenskaper såsom familj och låg ålder är däremot faktorer som kan göra individen mindre benägen att lyckas i sitt uppdrag. Hassan finner att terroristgrupper i allmänhet avvisar individer som är under 18 år gamla, huvudförsörjare i sin familj eller gifta och har ansvar över familj.

Att terrorister tenderar att vara utbildade och rikare kan också ha att göra med att individer med högre socioekonomisk status tenderar att identifiera sig starkare med terroristorganisationers målsättningar. Attacker kräver planering och samordning, och dessutom är det viktigt att risken att individen ska hoppa av är så liten som möjligt.

⁸ Hamas listas officiellt som en terroristorganisation av Europeiska unionen (EU, 2017).

Individer blir utvalda att utföra uppgifter på grund av deras skicklighet, men också på grund av deras hängivenhet. (Krueger & Laitin, 2008).

Hängivenhet och passion för det gemensamma målet är viktiga drivkrafter i terroristorganisationer. De värderingar som individen har och den passion som individen känner för organisationens gemensamma mål är viktiga faktorer för att förstå varför individer deltar i terroristaktiviteter. En studie av Krueger och Malečková (2003) visar att rika och välutbildade individer oftare upplever känslor av passion för den gemensamma agendan. Därför menar de att det är osannolikt att fattigdomsbekämpning och förbättrad utbildning skulle förändra individernas känslor mot terrorism. (Krueger & Malečková, 2003)

Beteendemönster i avvikande sekter är liknande som i militanta religiösa extremistgrupper som deltar i terroraktiviteter. Iannaccone (2006) analyserar vidare deltagande i terrorism och rekryteringsprocessen utifrån sektbeteende. Han ser närmare bestämt på vilka faktorer som påverkar inträdet till religiösa radikala grupper. En typisk individ som konverterar till en radikal grupp är normal på nästan alla plan. Individer som konverterar är i balans i både psykisk, social och ekonomisk bemärkelse. Men Iannaccone menar att individer sällan konverterar såvida inte individen utvecklar starkare sociala band med medlemmar av radikala gruppen än med individer utanför gruppen. Därför är individer med svaga sociala förhållanden mer sannolika att konvertera. Sociala hinder såsom etnicitet, språk och religion kan hindra rekrytering.

Utifrån de tidigare studier på individnivå som presenterats här kan vi dra slutsatsen att fattigdom kan fungera som en motivator för individer som anmäler sitt intresse för deltagande i terrorverksamhet. Men terroristorganisationerna som rekryter utifrån poolen av frivilliga potentiella terrorister kommer att anställa dem som är mest kunniga och hängivna, det vill säga individer med högre utbildning och socioekonomisk status. Högutbildade individer är mer sannolika att dela terroristorganisationens extrema värderingar och känna passion för gemensamma målsättningar.

4 Data

I det här kapitlet presenterar jag det datamaterial som jag analyserar i min empiriska studie. Jag gör två olika studier om orsakerna till terrorism. I den första analysen studerar jag terrorism på landsnivå och i den andra analysen studerar jag individer som stödjer terrorism. Som följande presenterar jag beskrivande statistik för de länder respektive individer som är aktuella för min empiriska studie.

4.1 Deskriptiv statistik om länderna

Jag studerar data från 133⁹ länder i min empiriska studie. Jag granskar vilka landspecifika faktorer som påverkar mängden terrorism.

Jag har sammanställt ett omfattande datamaterial som innehåller information om olika variabler på landsnivå som kan tänkas förklara terrorism. Datamaterialet sträcker sig från 2001 till 2016. Datamaterialet över terrorincidenter och antalet döda i terrorincidenter har jag tagit från Global Terrorism Database¹⁰ (2018b) som tillhandahålls av *National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism* (START). Databasen har specifika kriterier för vad som kan räknas som en terrorincident. Incidenten måste vara genomförd med avsikt, bestå av en viss grad våld och den måste utföras av icke-statliga aktörer. Dessutom måste incidenten uppfylla ytterligare två av följande tre kriterier. Enligt det första kriteriet måste motivet för terrorhandlingen vara ekonomiskt, politiskt, socialt eller religiöst. Enligt det andra kriteriet måste incidenten bestyrka tvång eller syfta till att skicka ett annat meddelande utöver de omedelbara offren. Enligt det tredje kriteriet måste terrorhandlingen vara bortom konventionerna för tillåten krigföring. (Global Terrorism Database, 2018a) Se tabell A1 i appendix för en närmare beskrivning av hur de olika förklarande variablerna definieras och vilken databas de härstammar från.

⁹ För närmare information om länderna i samplet se tabell A3 i appendix.

¹⁰ <http://www.start.umd.edu/gtd/search/>

Deskriptiv statistik för länderna som ingår i min studie redogör jag för i tabell 2. I kolumn 1 presenterar jag medelvärden för alla länder i mitt sampel. Kolumn 2-3 presenterar motsvarande siffror separat för fattiga, medelrika respektive rika länder.

Tabell 2 Deskriptiv statistik om länderna (år 2014)

Variabel	(1) Alla länder	(2) Fattiga länder	(3) Medelrika länder	(4) Rika länder
Antal terrorattacker	93	219	65	17
Minst en terrorattack	0,65	0,74	0,65	0,59
Fler än 100 terrorattacker	0,13	0,22	0,13	0,06
Antal döda i terrorattacker	225	553	117	5
Ekonomiska faktorer:				
BNP per capita (USD, konstant 2011)	17529	1194	7335	39795
BNP tillväxt (%)	3,4	5,5	2,9	2,2
Arbetslöshet (% av arbetskraft)	8,15	5,90	9,27	8,92
Politiska faktorer:				
Politiska rättigheter (1 till 7)	4,8	3,4	4,3	6,6
Statlig effektivitet (0 till 100)	57	26	53	85
Sociala faktorer:				
Utbildning, slutförd minst på andra graden (% av befolkningen)	45,3	14,4	45,2	69,9
Befolkning (miljoner invånare)	64,7	86,2	81,3	30,8
Geografiska faktorer:				
Naturkatastrof (antal)	2,1	2,3	2,4	1,7
Tropiskt klimat (andel markareal i tropisk zon)	0,35	0,73	0,36	0,03
Inlandsstat (andel av stater)	0,24	0,41	0,23	0,12
Medelhöjd över havet (meter)	614	808	670	409
Lägesvariabler:				
Andel länder i Europa	0,34	0,03	0,19	0,70
Andel länder i Asien	0,16	0,29	0,19	0,02
Andel länder i Afrika söder om Sahara	0,19	0,56	0,10	0,00
Andel länder i Nordafrika och Mellanöstern	0,14	0,07	0,25	0,09
Andel länder i Latinamerika	0,12	0,04	0,26	0,06
Antal länder	133	42	45	46

Notera: Uppgifterna baserar sig på medelvärdet år 2014. Den andra kolumnen visar medelvärdet för alla länder. Den tredje kolumnen visar medelvärdet för de länder som har ett BNP/capita under 3000 euro. Den fjärde kolumnen visar medelvärdet för de länder som har ett BNP/capita mindre än 13 000 euro och större än 3000 euro. Den femte kolumnen visar medelvärden för de länder som har ett BNP/capita över 13 000 euro.

Källa: Global Terrorism Database (2018b), Världsbanken (2018), Freedom House(2018), EM-DAT (2018), Phys GEO (2018).

Tabell 2 visar flera intressanta mönster. För det första ser vi att terrorismen år 2014 var omfattande. År 2014 inträffade i genomsnitt 93 terrorattacker per land. Attackerna

orsakade i snitt 225 dödsfall per land. Över hälften av länderna drabbades av minst en terrorattack under året, medan kring en tiondel av länderna drabbades av fler än hundra terrorattacker.

För det andra ser vi att terrorn framför allt drabbade de fattiga länderna. Fattiga länder drabbades i medeltal av 219 terrorattacker per land och medelrika länder av 65 attacker per land, medan antalet attacker var betydligt lägre i rika länder. Rika länder drabbades i medeltal av bara 17 attacker per land. Samtidigt var också terrorattackerna i fattiga länder betydligt dödligare än i rika. Tabellen visar också att majoriteten av de hårt terrordrabbade länderna är fattiga. Av de fattiga länderna har hela 22 procent drabbats av fler än 100 attacker under år 2014. Detta tyder på att orsaken till terrorism kan hittas ekonomiska faktorer.

Tabellen visar dock också att det finns många andra observerbara skillnader mellan länder med många terrorattacker och länder med endast få terrorattacker. Av tabellen kan man till exempel se att politiska rättigheter är svagare i fattigare länder än i rika. Tillika är fattiga länder betydligt mer korrupta än rika länder. På en skala från 0 till 100, där 0 är minimal statlig effektivitet och 100 är maximal statlig effektivitet, får fattiga länder i medeltal 26 medan rika länder får 85. Statlig effektivitet kan tolkas som icke-korruption eftersom en effektiv stat förutsätter att nivån på korruption är mycket låg. Länder med mycket och litet terror skiljer sig alltså inte bara ekonomiskt, utan de har även stora politiska skillnader som i sig kan vara förklaringen till skillnader i terrorism.

Därutöver visar tabellen att befolkningen i fattiga länder är större och mindre utbildad. Endast 14 procent av befolkningen i fattiga länder har en gymnasieutbildning. Motsvarande siffra i rika länder är 70 procent och i medelrika länder 45 procent. Detta tyder på att utbildning eventuellt kan bidra till att förklara varför terrordåd begås. Även medelvärdet för geografiska faktorer varierar beroende på landets ekonomi. Fattigare länder har mer tropiskt klimat, fler naturkatastrofer och saknar kust. Av tabellen kan dessutom utläsas att mer än hälften av de fattiga länderna är belägna i Afrika söder om Sahara, medan 70 procent av de rika länderna är belägna i Europa. Majoriteten av de medelrika länderna finns i Latinamerika samt Nordafrika och Mellanöstern.

Av tabell 2 kan vi alltså se att terrorism är vanligare i fattiga än i rika länder, men att det också finns många andra skillnader mellan rika och fattiga länder. Utifrån tabellen

är det därför omöjligt att avgöra om det till exempel är ekonomiska eller politiska faktorer som leder till ökad terrorism. Därför använder jag mig av regressionsanalys i den empiriska delen av avhandlingen för att studera vilka de underliggande orsakerna till terrorism verkligen är. Med hjälp av regressionsanalys estimerar jag effekten av varje enskild variabel och får fram hur de påverkar sannolikheten för att en terrorattack ska inträffa respektive antalet terrorattacker i landet.

4.2 Deskriptiv statistik om individerna

I min studie på individnivå studerar jag individer från sex olika länder i Mellanöstern och Nordafrika: Algeriet, Jordanien, Libanon, Marocko, Palestina¹¹ och Tunisien. I de studerade länderna är terroristorganisationen Islamska staten (IS) verksam. Länderna är medelinkomstländer och har alla en relativt ung konflikthistoria eller är i konflikt just nu. I min analys på mikronivå ligger fokus på individerna och deras attityder mot terroristorganisationen IS.

Datamaterialet jag använder mig av i studien är insamlat och framställt av Arab Barometer (2019) och finns tillgängligt på Arab Barometers hemsidor¹². Den internationella opinionsundersökningen utfördes under åren 2016 och 2017 i respektive länder. Till undersökningen valdes mellan 1200 och 1500 intervjuobjekt per land. Intervjuobjekten är slumpmässigt dragna bland medborgare som är 18 år eller äldre och randomiserat från ländernas alla provinser. Undersökningen genomfördes i direktkontakt med intervjuobjektet. Undersökningen har en felmarginal på ± 3 procent. Intervjuobjekten i alla länder har svarat på en omfattande uppsättning av frågor angående förtroende för offentliga institutioner, attityder mot politik, demokrati, sociala, religiösa och kulturella frågor, utbildning, arabvärlden och internationella relationer, aktuella samhällsfrågor, identitet, och demografi. I min studie fokuserar jag på att identifiera egenskaper som utmärker individer som säger sig stödja IS. Se tabell A2 i appendix för en närmare beskrivning av hur de olika förklarande variablerna definieras.

¹¹ Staten Palestina utropade självständighet 1988, men USA, Israel och majoriteten av EU-länder erkänner inte Palestina. (Nationalencyklopedin, 2019a)

¹² <http://www.arabbarometer.org/survey-data/data-downloads/>

I tabell 3 presenterar jag en översikt av de individuella egenskaperna och attityderna hos intervjuobjekten i mitt datamaterial.

Tabell 3 Deskriptiv statistik om individerna

Variabel	(1) Alla	(2) Stödjer IS	(3) Stödjer inte IS
Stödjer IS	0,024	1,000	0,000
Stödjer IS-index (index 1-4)	3,895	1,736	3,948
Anser att IS följer islams lära	0,058	0,724	0,041
Stödjer IS användning av våld	0,019	0,456	0,009
Personliga faktorer:			
Ålder	40,012	37,118	39,982
Kvinna	0,501	0,414	0,503
Bor i ruralt område	0,265	0,198	0,264
Algeriet	0,150	0,048	0,952
Jordanien	0,190	0,004	0,996
Libanon	0,190	0,014	0,986
Marocko	0,150	0,006	0,993
Palestina	0,150	0,064	0,936
Tunisien	0,150	0,017	0,983
Ekonomiska faktorer:			
Högutbildad	0,275	0,373	0,273
Arbetslös	0,127	0,198	0,126
Hushållets totala inkomst över 500 US dollar?	0,458	0,419	0,463
Hur uppskattar du hushållets ekonomiska situation? (index 1-4)	2,498	2,575	2,496
Ekonomisk situation i landet? (index 1-4)	2,942	3,091	2,941
Politiska faktorer:			
Röstning	0,452	0,376	0,455
Protest	0,137	0,333	0,134
Religion			
Muslim	0,917	0,989	0,914
Kristen	0,070	0,011	0,073
Annan religion	0,013	0,000	0,014
Attitydrelaterade faktorer:			
Förtroende för regeringen i landet? (index 1-4)	2,964	2,926	2,970
Nöjd med utbildningen i landet? (index 1-4)	2,540	2,768	2,536
Nöjd med hälsovården i landet? (index 1-4)	2,670	2,864	2,684
Yttrandefrihet (index 1-4)	2,290	2,403	2,286
Antal individer	7800	186	7614

Notera: Alla variabler som är indexbemärkta följer ett index från 1 till 4. Indexförklaringen varierar något mellan variablerna. De förklaras enligt: *Stödjer IS* (index 1-4: stödjer mycket-stödjer mycket lite), *Hur uppskattar du hushållets ekonomiska situation?* (index 1-4: mycket bra-mycket dålig), *Ekonomisk situation i landet?* (index 1-4: mycket bra-mycket dålig), *Förtroende för regeringen i landet?* (index 1-4: mycket högt-mycket lågt), *Nöjd med utbildningen i landet?* (index 1-4: mycket nöjd-mycket missnöjd), *Nöjd med hälsovården i landet?* (index 1-4: mycket nöjd-mycket missnöjd) och *Yttrandefrihet* (index 1-4: mycket garanterad-inte alls garanterad). De resterande variablerna är dummyvariabler som antar värdet 1 eller 0.

Källa: Arab Barometer (2019)

I tabell 3 presenterar jag medelvärden för olika egenskaper hos de individer som jag studerar. Jag använder mig av dessa egenskaper då jag mäter vad som påverkar sannolikheten att en individ stödjer terroristorganisationen IS. Kolumn 1 i tabellen innefattar alla 7800 intervjuobjekt, medan kolumn 2 och 3 består av de personer som stödjer respektive inte stödjer IS. För indexvariablerna är det viktigt att notera att låg siffra innebär att individen svarat positivt på frågan (exempelvis ”mycket bra” och ”stödjer mycket”).

I den första kolumnen ser man att 2,4 procent av alla respondenter stödjer IS och att 1,9 procent stödjer IS användning av våld. Knappt 6 procent anser att IS verksamhet följer islams lära. Medelåldern bland alla respondenter är cirka 40 år, båda könen är jämlikt representerade, majoriteten bor i urbana förhållanden och den stora majoriteten är muslimer. De högtbildades andel är cirka 28 procent, medan cirka 13 procent anger sig vara arbetslösa.

Individer som stödjer IS är överrepresenterade i Palestina (6,4 %) och Algeriet (4,8 %), medan endast 0,4 procent av individer som stödjer IS kommer från Jordanien.

Att jämföra kolumn 2 och 3 ger intressanta ledtrådar om varför människor stödjer terrorism. Individer som stödjer IS är mer högtbildade än individer som inte stödjer IS. De är också i genomsnitt arbetslösa i högre utsträckning och har oftare en låg inkomst. Ytterligare finns det skillnader i politisk aktivitet mellan grupperna. Individer som stödjer IS röstar mer sällan, men de är betydligt mer aktiva deltagare i politiska protester.

Då det kommer till attitydrelaterade frågor om missnöje i statens tjänster och regering är alla respondenter relativt missnöjda. Individer som stödjer IS är något mer missnöjda, men skillnaderna är marginella.

Individer som stödjer IS skiljer sig sålunda på många plan från individer som inte stödjer IS. I min empiriska studie använder jag regressionsanalys för att mäta hur de individuella egenskaperna faktiskt påverkar sannolikheten att en individ stödjer terroristorganisationen IS.

5 Empirisk forskningsmetod

I det här kapitlet presenterar jag de två forskningsmetoder som jag använder för att mäta vad som orsakar terrorism i landet och vilka egenskaper som utmärker individer som stödjer terrorism.

Genom att jämföra ekonomiska, politiska, sociala och geografiska faktorer mellan länder med mycket respektive lite terrorism försöker jag avgöra vilka faktorer som leder till ökad terrorism. Analysen på landsnivå berättar om vilka omständigheter eller egenskaper som utmärker länder där antalet terrorattacker är stort, medan studien på individnivå berättar om vilka egenskaper som utmärker en individ som stödjer terrorbrott. Sådana individer å sin sida skapar en pool av potentiella terrorister, det vill säga ett utbud av terrorister utifrån vilken terroristorganisationen kan rekrytera de faktiska terroristerna.

5.1 Vilka är orsakerna till terrorism i landet?

I den första delen av min empiriska studie använder jag regressionsanalys och analyserar paneldata på landsnivå. I analysen mäter jag hur ett antal ekonomiska, politiska, sociala och geografiska faktorer påverkar förekomsten av terrorism i länderna. Variablerna i min empiriska modell är valda utifrån den tidigare forskning som presenterats tidigare i avhandlingen.

Jag använder mig av multipel regressionsanalys med landsfixa effekter och två olika ekonometriska metoder: den linjära sannolikhetsmodellen (eng. *Linear probability model*, LPM) och negativ binomial regression (NBR). Jag använder LPM för att mäta vilka faktorer som påverkar sannolikheten för terrorism, och NBR för att mäta vilken effekt olika faktorer har på antalet terrorattacker. (Murnane & Willett, 2010).

Jag använder NBR för att den lämpar sig bra då man studerar mer sällsynta händelser. Terrorattacker är relativt sällsynta händelser eftersom inte alla studerade länder drabbas av terror årligen. En stor fördel med metoden är att den kan redogöra för en varians som är större än medelvärdet. Metoden lyckas alltså hantera överspridning

relativt väl (Hilbe, 2011). Därför är det motiverat att använda den för att analysera mitt datamaterial.

Min ekonometrisk specifikation ser ut på följande sätt:

$$Y_{it} = \alpha + X_{it}\beta + Z_{it}\theta + V_{it}\delta + K_{it}\theta + \text{\AA}r_t + u_i + \varepsilon_{it} \quad (5.1)$$

Utfallsvariabeln Y är först en dummyvariabel som har värdet 1 om det skett minst en terrorattack i land i under år t , annars 0. På detta sätt kan jag mäta hur sannolikheten för terrorism reagerar på de förklarande variablerna i min modell. I min negativa binomiala regression är variabeln Y i stället antalet terrorattacker i land i under år t . X är en vektor för ekonomiska variabler, såsom BNP per capita, tillväxt i BNP och arbetslöshet. Z är en vektor för de politiska variablerna korruption och politiska rättigheter. Vektorn V står för de sociala variablerna, såsom utbildning och befolkningsstorlek. Medan vektorn K är de geografiska variablerna. β , θ , δ , θ och γ är vektorer av de parametrar jag estimerar i min regressionsanalys. Variabeln $\text{\AA}r$ står för det observerade året i fråga och u_i är landsfixa effekter som fångar upp allt som är konstant hos landet under perioden och som påverkar utfallsvariabeln.

Landfixa effekter eliminerar med andra ord effekten av konstanta faktorer inom länder som i sig kan ha en effekt på terrorism, men som inte direkt finns med i min regression. Ett exempel på en sådan variabel kan vara närheten till Mellanöstern. Detta ger mig möjlighet till att få konsistenta estimat fastän min modell inte innehåller alla relevanta förklarande variabler.

Feltermen ε består av faktorer som varierar över tid och som inte tagits i beaktan i min regression, men som påverkar sannolikheten för terrorism respektive antalet terrorattacker.

Antagandet för att estimaten ska ha en kausal tolkning är $cov(X, \varepsilon) = 0$, det vill säga de förklarande variablerna får inte korrelera systematiskt med icke-observerade icke-konstanta faktorer som påverkar terrorismen. Anta till exempel att landets BNP alltid faller samtidigt som landet drabbas av stor invandring – och det är invandring som leder till ökad terrorism. Eftersom jag inte har en variabel för andel invandrare i min modell kommer denna effekt i så fall felaktigt att tolkas som en effekt av låg BNP.

5.2 Vilka slags individer stödjer terrorism?

I den andra delen av min empiriska analys studerar jag individer i Algeriet, Libanon, Palestina, Marocko, Jordanien och Tunisien. Jag analyserar vilka individuella egenskaper som utmärker individer som sympatiserar med terroristorganisationen IS värderingar och verksamhet.

Jag estimerar därför följande modell med hjälp av LPM:

$$p_i = \alpha + L_i\beta_1 + H_i\beta_2 + R_i\beta_3 + muslim_i\beta_4 + W_i\beta_5 + \varepsilon_i \quad (5.2)$$

där p är en dummyvariabel med värdet 1 om individen stödjer IS, annars 0. L är en vektor för individens personliga variabler för ålder, boende och kön. Vektorn H står för ekonomiska variablerna utbildning och arbetslöshet. Vektorn R står för politiska variablerna röstning och deltagande i politisk protest. Variabeln muslim är en dummyvariabel som antar värdet 1 om individen är muslim, annars värdet 0. Och vektorn W står för övriga variabler såsom tillit på regeringen och individens hemland. Feltermen ε innefattar faktorer som varierar över tid och som inte tagits i beaktan i min modell, men som påverkar sannolikheten att sympatisera med terrorister.

6 Centrala resultat

I det här kapitlet presenterar jag ingående resultaten från min empiriska analys. I den första delen redogör jag för hur olika faktorer påverkar förekomsten av terrorism, det vill säga vad utmärker länder med hög nivå av terrorism?

I den andra delen presenterar jag resultaten från min empiriska analys på mikronivå. Jag redogör för vilka egenskaper som utmärker individer som sympatiserar med terroristorganisationen IS.

6.1 Determinanter av terrorism på landsnivå

I analysen på landsnivå fokuserar jag på att identifiera terrorismens drivkrafter genom att studera faktorer som påverkar förekomsten av terrorism i ett land. Analysen är tudelad. I den första delen analyserar jag vilka faktorer som påverkar sannolikheten att en terrorattack sker i ett land med en LPM-regressionsanalys. I den andra delen använder jag negativ binomial regressionsanalys för att hur olika faktorer påverkar antalet terrorattacker.

I tabell 4 presenterar jag hur olika faktorer påverkar sannolikheten för en terrorattack i ett land. Jag estimerar alltså modell 5.1 med hjälp av LPM, och jag inkluderar successivt fler variabler för att få en djupare förståelse för resultaten.

Tabell 4 LPM-estimat av sannolikheten för terrorattack

	(1)	(2)	(3)	(4)
<u>Ekonomiska faktorer:</u>				
BNP/capita (log)	-0,0227*** (0,00833)	-0,00956 (0,0160)	0,0205 (0,0178)	0,00461 (0,0537)
BNP tillväxt	-0,00500* (0,00294)	-0,00770*** (0,00297)	-0,00940*** (0,00271)	-0,00704*** (0,00262)
Arbetslöshet	-0,00155 (0,00258)	0,000364 (0,00259)	0,00288 (0,00251)	0,00335 (0,00540)
<u>Politiska faktorer:</u>				
Politiska rättigheter (1 till 7)		-0,0541*** (0,0113)	-0,0269** (0,0109)	-0,0731** (0,0299)
Statlig effektivitet (0 till 100)		0,00164 (0,00107)	-0,000800 (0,000985)	-0,00609*** (0,00198)
<u>Övriga faktorer:</u>				
Utbildning (minst gymnasienivå)			-0,000714 (0,000767)	0,000105 (0,00168)
Befolkning (log)			0,121*** (0,00919)	0,0584 (0,158)
Naturkatastrof			0,00268 (0,0301)	0,00164 (0,0284)
Medelhöjd över havet			0,0602*** (0,0129)	
Inlandsstat			-0,0516 (0,0323)	
Tropisk klimatzon			-0,0974*** (0,0369)	
Tid	0,0184*** (0,00329)	0,0165*** (0,00341)	0,0119*** (0,00317)	0,0153*** (0,00561)
Konstant	-36,18*** (6,598)	-32,32*** (6,833)	-25,67*** (6,319)	-30,53*** (9,980)
Antalet observationer	1 439	1 439	1 439	1 439
R ²	0,027	0,043	0,221	0,055
Landsfixa effekter	Nej	Nej	Nej	Ja

Notera: Den beroende variabeln är en dummyvariabel för terrorism i ett land som antar värdet 1 om det inträffat en eller flera terrorincidenter i ett land per år, annars värdet 0. Modell 1 visar resultaten för en LPM-regression med ekonomiska variablerna: loggade BNP per capita, BNP tillväxt och arbetslöshet. Modell 2 visar resultaten för en liknande regression, men som även inkluderar politiska variablerna för politiska rättigheter och statlig effektivitet. I modell 3 inkluderas alla övriga variabler, det vill säga två sociala variabler fyra geografiska variabler. Modell 4 visar estimerade värden för samma förklarande variabler som i modell 3, men med landsfixa effekter. Robusta standardfelen är angivna inom parentes. ***, ** och * betecknar signifikans på 1-, 5- och 10-procentsnivån.

I kolumn 1 har jag enbart inkluderat mina ekonomiska variabler (variabeln tid ingår samtliga specifikationer för att rensa bort effekten av generella trender). Estimatet för BNP per capita är signifikant och negativt. Likaså är estimatet för ekonomisk tillväxt signifikant och negativt. Resultaten indikerar med andra ord att sannolikheten för terrorattack i landet ökar när landet blir fattigare och tillväxten minskar. Det är alltså möjligt att det är ekonomin i sig som orsakar terrorism, men det kan också bero på att det finns andra skillnader mellan länder med svag respektive stark ekonomi som i sig är orsaken till skillnaderna i sannolikheten för terrorattack. Därför kontrollerar jag också för politiska faktorer (kolumn 2) och övriga faktorer (kolumn 3 och 4).

I kolumn 2 utökar jag analysen med att lägga till två politiska variabler. Effekten av politiska rättigheter är stor och tydlig: utökade politiska rättigheter leder till att sannolikheten att en terrorattack inträffar i landet faller markant. Liknande resultat presenteras av bland annat Abadie (2006). Sambandet tyder på att sannolikheten för terrorattack är lägre i länder med starka politiska rättigheter. Resultatet finner stöd i Kruegers (2008) teori om politisk aktivism, som understryker politiska miljöns betydelse för förekomsten av terrorism. Resultaten i kolumn 2 tyder även på att ökad statlig effektivitet minskar risken för terrorattentat, men effekten är inte statistiskt signifikant.

Intressant är här att se hur de estimerade effekterna av de ekonomiska variablerna förändras när fler förklarande variabler inkluderas i modellen. Den estimerade effekten av ekonomisk tillväxt blir nu signifikant på 1-procentsnivån, medan effekten av BNP blir mindre. Det kan eventuellt bero på att politiska variabler lyckas bättre förklara variationen i sannolikhet för terrorattack.

I den tredje kolumnen har jag inkluderat övriga faktorer. Utbildning och befolkningsstorlek är sociala faktorer som enligt tidigare forskning kan ha en inverkan på terrorism (se till exempel Ezcurra & Palacios, 2016; Berrebi, 2009). Estimatet för variabeln utbildning i modell 3 saknar signifikans, men kan tyda på att utbildning som är slutförd minst på andra stadiet har en minskande inverkan på sannolikheten för terrorism. Men eftersom effekten är mycket liten och inte signifikant blir förklarings effekten liten. Jag kan inte säkerställa om korrelationen beror på slumpen eller inte.

Estimatet för befolkning i modell 3 är positivt signifikant. En ökning i befolkningsstorleken har en ökande inverkan på sannolikheten för terrorattack. Positiva sambandet mellan befolkningsstorlek och sannolikhet för terrorattack kan eventuellt förklaras med att länder med stor befolkning är mer konfliktbenägna eftersom stora befolkningar ofta rymmer fler minoriteter, har hög urbaniseringstakt och tenderar att ha en större ojämlikhet bland befolkningen.

Enligt tidigare studier (se till exempel Berrebi & Ostwald, 2011; Abadie, 2006) kan också geografiska faktorer ha en inverkan på sannolikheten för terrorism i ett land. Jag inkluderar därför också fyra geografiska variabler för att bättre kunna förklara variationen i sannolikheten för terrorattack. Estimatet för variabeln medelhöjd över havet är signifikant och positiv. Att ett land är beläget högt över havsytan verkar alltså göra att sannolikheten för terrorism ökar. Resultatet kan delvis förklaras med att stora bergskedjor är svåråtkomlig terräng och därför utgör ett perfekt gömställe för terrorister att organisera sig och planera attentat. Men det kan också betyda att det finns andra skillnader mellan bergiga och icke-bergiga områden som i sig orsakar terrorism, men som inte är kontrollerade för i min modell.

Estimatet för tropisk klimatzon är också signifikant, men negativt. Det betyder att sannolikheten för terrorattack minskar då den tropiska arealen ökar. Modellen visar också att estimatet för politiska rättigheter blir mindre. Det kan bero på att befolkning, klimat och medelhöjd över havet lyckas förklara en del av variationen i sannolikheten för terrorism.

Resultaten ändras något då landsfixa effekter inkluderas i kolumn 4. Landsfixa effekter kontrollerar för utelämnade faktorer som är konstanta under tidsperioden och som påverkar utfallsvariabeln. Därför är mer trovärdigt att den uppmätta effekten faktiskt kan tolkas kausalt. Den största skillnaden är att statlig effektivitet blir signifikant, medan estimatet för befolkningsstorlek blir icke-signifikant. Större statlig effektivitet har en signifikant minskande inverkan på sannolikheten för terrorattack. Statlig effektivitet kan tolkas som icke-korruption eftersom en regering och stat kräver en mycket låg nivå av korruption för att vara effektiv. Saknaden av signifikans på effekten för befolkningsstorlek kan eventuellt bero på att landsfixa effekterna fångar upp landspecifika faktorer som i sig påverkar sannolikheten för en terrorattack. Sådana faktorer kan till exempel vara kultur och religion i landet.

Intressant är också att resultatet för politiska rättigheter blir betydligt större när jag kontrollerar för landspecifika faktorer. Resultatet växer från -0,0269 till -0,0731. Om ett lands politiska rättigheter ökar med en enhet så predikteras sannolikheten för terrorattack minska med 7 procent. En enhets ökning i politiska rättigheter kan motsvaras i verkligheten av att exempelvis nivån på politiska rättigheterna i Afghanistan ökar till Kambodjas nivå. Att estimatet växer när landsfixa effekter läggs till tyder på att skillnaderna mellan länder har större inverkan på sannolikheten för terrorism än vad nationella förklaringsfaktorer har.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att ekonomisk tillväxt, starka politiska rättigheter och låg korruption minskar sannolikheten för en terrorattack. Effekterna är stora och signifikanta. Att ett land stärker sina politiska rättigheter med en enhet på skalan 1-7 innebär att sannolikheten att ett terrorattentat sker i landet minskar med drygt 7 procent. Min analys finner inget empiriskt stöd för att fattigdom i sig är orsaken till terrorism. Mina resultat tyder på att terrorism bättre kan förklaras av faktorer såsom politiskt förtryck, överbefolkning och korruption. Sådana egenskaper är synliga i svaga stater, men ofta också i länder som genomgår en demokratiseringsprocess.

Förklaringsgraden är relativt låg. Modellerna lyckas alltså bara förklara en liten del av variationen i sannolikheten för terrorattack. Det var dock förväntat eftersom terrorism är ett komplext fenomen och eventuella underliggande orsaker är många och varierar beroende på tid och kontext. Estimaten för tid är signifikant positiva för alla modeller, vilket betyder att det finns en allmän tidstrend för ökad terrorism (utöver effekten av mina förklarande variabler).

Min modell har en del brister som måste tas i beaktan. Speciellt databortfall i mina variabler är en betydande brist. Dessutom har jag tvingats utesluta en del variabler från analysen på grund av problem med databortfall. En eventuell ytterligare brist i min empiriska studie är att jag behandlar terrorism som en helhet. Jag skiljer alltså inte på nationell terrorism och internationell terrorism. Endast en bråkdel av terrorattackerna i mitt data är av internationell natur, medan resten är nationella. Detta kan eventuellt förvränga resultatet ifall orsakerna till respektive form av terrorism är olika. Jag kan alltså endast dra slutsatser om terrorism som en helhet. Ytterligare är det inte säkert att de olika förklarande variablerna som jag inkluderat i analysen är jämförbara

sinsemellan. Det går inte heller att utesluta omvänd kausalitet. Terrorism kan både påverka och påverkas av till exempel ekonomin i landet.

Det är därför svårt att dra övergripande slutsatser utifrån resultaten i tabell 4. Estimaten varierar en del beroende på vilka förklarande variabler som kontrolleras för och om jag inkluderat landsfixa effekter eller inte. Men några variabler är trots detta värt att poängtera. De mest centrala resultaten är att ekonomisk tillväxt och politiska rättigheter har en signifikant negativ effekt på sannolikheten för terrorattack. Och att befolkningsstorlek, elevation och tropiskt klimat också signifikant predikteras ha en inverkan. Resultaten tyder på att sannolikheten för terrorattack predikteras vara störst i folkrika länder med låg ekonomisk tillväxt, svaga politiska rättigheter, hög medelhöjd över havet och som är belägna utanför den tropiska klimatzonen. Men jag kan inte utesluta möjligheten att det finns något annat speciellt i länder med dessa egenskaper som i sig påverkar sannolikheten för terrorattack.

Jag har hittills studerat hur olika faktorer påverkar *sannolikheten* att en terrorattack inträffar i landet. För djupare bild av terrorism och en mångsidigare analys kommer jag nu att estimerar hur samma faktorer påverkar *antalet* terrorattacker i landet. Jag estimerar modell 5.1 med hjälp av negativ binomial regressionsanalys.

I tabell 5 presenterar jag effekterna av de förklarande variablerna på antalet terrorattacker. Uppställningen i tabell 5 är identisk med uppställningen i tabell 4.

Tabell 5 Estimat av antalet terrorattacker med negativ binomial regression

	(1)	(2)	(3)	(4)
<u>Ekonomiska faktorer:</u>				
BNP/capita (log)	0,652*** (0,0347)	0,624*** (0,0661)	0,843 (0,0977)	1,051 (0,0889)
BNP tillväxt	1,010 (0,0145)	1,010 (0,0130)	0,995 (0,00931)	0,976*** (0,00804)
Arbetslöshet	1,010 (0,0155)	1,033* (0,0205)	1,051*** (0,0152)	1,001 (0,0115)
<u>Politiska faktorer:</u>				
Politiska rättigheter (1 till 7)		0,553*** (0,0609)	0,557*** (0,0448)	1,055 (0,0542)
Statlig effektivitet (0 till 100)		1,034*** (0,00788)	1,017*** (0,00640)	1,002 (0,00421)
<u>Övriga faktorer:</u>				
Utbildning (minst gymnasienivå)			1,006 (0,00533)	0,997 (0,00376)
Befolkning (log)			2,856*** (0,164)	1,330*** (0,0689)
Naturkatastrof			0,654** (0,113)	0,927 (0,0969)
Medelhöjd över havet			1,334*** (0,101)	
Inlandsstat			0,469*** (0,103)	
Tropisk klimatzon			0,443*** (0,0799)	
Tid	1,173*** (0,0218)	1,175*** (0,0234)	1,126*** (0,0183)	1,085*** (0,0122)
Antalet observationer	1 439	1 439	1 439	1 309
Landsfixa effekter	Nej	Nej	Nej	Ja

Notera: Den beroende variabeln är antalet terrorattacker i ett land per år. Modell 1 visar resultaten för en Negativ binomial regression med ekonomiska variablerna: loggade BNP per capita, BNP tillväxt och arbetslöshet. Modell 2 visar resultaten för en liknande regression, men som även inkluderar politiska variablerna för politiska rättigheter och statlig effektivitet. I modell 3 inkluderas ytterligare två sociala variabler: utbildning och befolkning. Och modell 4 inkluderar ytterligare estimerade för fyra geografiska variabler. Modell 5 visar estimerade för samma förklarande variabler som i modell 4, men med landsfixa effekter. Resultaten är presenterade i form av *Incidence Rate Ratios* (IRR). Robusta standardfel är angivna inom parentes. ***, ** och * betecknar signifikans på 1-, 5- och 10-procentsnivån.

Resultaten är uttryckta i form av *incidence rate ratios* (IRR), vilket innebär att resultaten visar faktorn med vilken det förväntade antalet terrorattacker ökar då den förklarande variabeln ökar med en enhet. Det betyder att värden större än 1 indikerar

en positiv inverkan på antalet terrorattacker och värden mindre än 1 indikerar en negativ inverkan på antalet terrorattacker.

I kolumn 1 har jag estimerat de ekonomiska variablernas inverkan på antalet terrorattacker. Resultaten visar ett starkt negativt samband mellan BNP per capita och antalet terrorattacker. En procents ökning i BNP per capita minskar antalet terrorattacker med 34,8 procent. Rent intuitivt verkar det som en väldigt stor effekt, och resultatet får inget stöd av tidigare forskning. Bland annat Li och Schaub (2004) lyfter fram en motsatt korrelation mellan ekonomisk utveckling och terrorism. Modell 1 kontrollerar dock endast för ekonomiska variabler (samt tidstrenden, som ingår i alla specifikationer) och därför är det viktigt att se hur estimatet ändrar när jag tar hänsyn till andra skillnader mellan länderna i data. Det är möjligt att det inte är fattigdomen i sig som orsakar terrorism, utan att det finns andra faktorer i fattiga länder som är orsaken till att det sker många terrorattacker i fattiga länder.

De estimerade effekterna ändras när jag i resterande kolumner också kontrollerar för politiska och övriga faktorer, liksom när jag i kolumn 4 tar hänsyn till icke-observerade men konstanta faktorer hos respektive land.

Kolumn 2 visar att då politiska förklarande variablerna läggs till förstärks effekten av BNP per capita och arbetslöshet något. Estimatet för arbetslöshet blir signifikant på 1 procentsnivå. Om arbetslösheten ökar med en procent estimeras antalet terrorattacker öka med 3,3 procent. Resultaten överensstämmer med teorin som presenterats. Både Kruegers (2008) och Bueno de Mesquitas (2005) teorier visar på att arbetslöshet orsakar terrorism.

Båda politiska variablerna i kolumn 2 är signifikanta. Starka politiska rättigheter har en minskande effekt på antalet terrorattacker. Liknande effekt på sannolikheten för terrorattack estimerades i tabell 4. Statlig effektivitet däremot har en negativ inverkan på antalet terrorattacker. En enhets ökning i statlig effektivitet ökar antalet terrorattacker med 3,4 procent. Resultatet är intressant eftersom det motsätter sig tanken om att svaga stater är grogrund för terrorism. Svaga stater tenderar att ha hög nivå av korruption, vilket i sig indikerar att staten inte är effektiv. En förklaring till det oförväntade resultatet är att det finns andra faktorer i stater med högre effektivitet som påverkar antalet terrorattacker.

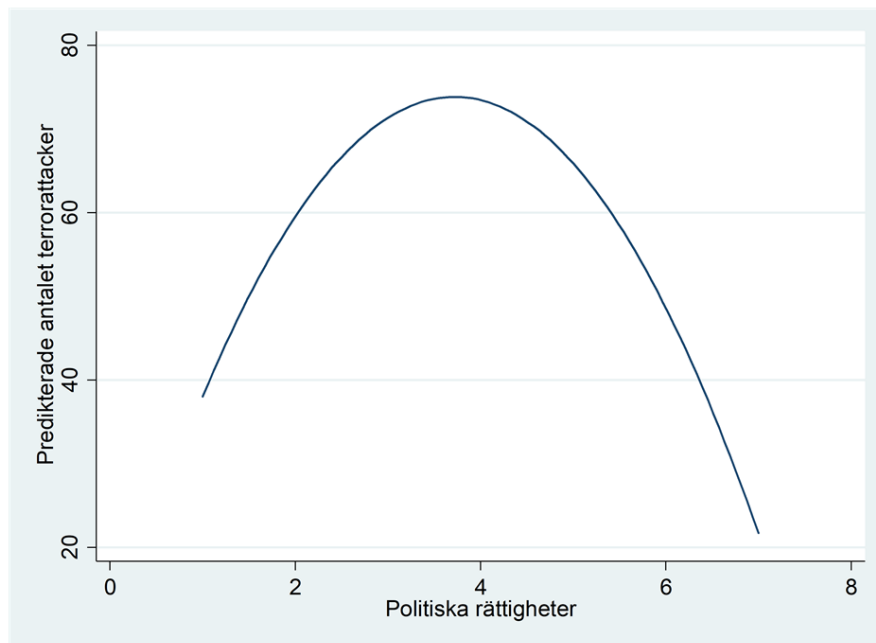
Kolumn 3 visar hur estimaten förändras då övriga variablerna läggs till. Den största förändringen är att BNP per capita tappas statistisk signifikans. Det tyder på att sociala faktorer bättre lyckas förklara variationen i antalet terrorattacker än BNP per capita. Sambandet mellan ekonomi och antalet terrorattacker är inte lika klart som tidigare modeller antyder. Effekten för arbetslöshet blir större och får större signifikans, medan estimatet för statlig effektivitet blir mindre. Att effekten för statlig effektivitet blir mindre beror förmodligen på övriga variabelernas starka förklarings effekt.

Resultatet för befolkningsstorlek är intressant eftersom det visar signifikant en mycket stor positiv effekt på antalet terrorattacker. Folkrika länder är mer benägna att genomgå intern konflikt och tenderar att ha spänningar mellan olika befolkningsgrupper. Det kan i sig påverka antalet terrorattacker.

Kolumn 3 visar ytterligare att alla geografiska variabler korrelerar signifikant med antalet terrorattacker. Estimatet för naturkatastrof är negativt, vilket betyder att om antalet naturkatastrofer ökar så minskar antalet terrorattacker. Resultatet är oförväntat eftersom naturkatastrofer i regel gör länder mer sårbara, vilket i sin tur borde gynna terroristorganisationer. Ett positivt estimat motsätter sig tidigare forskning (se till exempel Berrebi och Ostwald, 2011).

Enligt mina resultat predikteras antal terrorattacker vara mindre i länder med tropiskt klimat och i länder som saknar kust. Däremot korrelerar medelhöjd över havet signifikant positivt med antalet attacker. En meters ökning i medelhöjd över havet ökar antalet terrorattacker med ca 33 procent. Liknande resultat presenterade jag i kolumn 3 i tabell 4.

Resultatet för politiska rättigheter i kolumn 1 till 3 visar ett starkt negativt samband mellan politiska rättigheter och antalet terrorattacker. I kolumn 3 är estimatet 0,557. Det innebär att då politiska rättigheter stiger med en enhet minskar antalet terrorattacker med 44,3 procent. I praktiken betyder det att i länder med starka politiska rättigheter är antalet terrorattacker lägre än i länder med svaga politiska rättigheter. Likartat resonerar också Piazza (2006) och Abadie (2006). Tidigare forskning (se Kis-Katos et al., 2011) visar att korrelationen mellan politiska miljön i ett land och terrorism inte är helt entydig. Därför är det motiverat att se närmare på förhållandet. Figur 5 illustrerar sambandet mellan det predikterade antalet terrorattacker och politiska rättigheter.

Figur 5 Sambandet mellan predikterat antal terrorattacker och politiska rättigheter.

Sambandet är inte helt linjärt. Figur 5 illustrerar hur länder med mycket svaga politiska rättigheter tenderar att drabbas av färre terrorattacker. Demokratiseringsprocessen genomgår politisk instabilitet vilket till en början kan öka antalet terrorattacker tills processen nått en viss punkt där antalet attacker igen minskar. Antalet terrorattacker är alltså lägst i fullständig diktatur och i fullständig demokrati. I mellanstadiet är antalet terrorattacker högst. Sådana länder tenderar att vara svaga stater där regeringen misslyckas hantera missförhållanden. Efter att demokratiseringsprocessen övergått från ett autokratisk regimen till en stabilare regeringsform är antalet terrorattacker avtagande.

För att också kontrollera för konstanta faktorer inom länder som påverkar utfallet har jag i kolumn 4 inkluderat landsfixa effekter. Majoriteten av variablerna är icke-signifikanta. Det beror antagligen på att de konstanta egenskaperna som varierar mellan länderna i samplet nu fångas upp av de fixa effekterna och dessa faktorer lyckas bättre förklara variationen i antalet terrorattacker än vad modellens förklarande variabler lyckas göra.

Då fixa effekter är inkluderade blir estimatet för tillväxt i BNP signifikant negativt. Då ekonomiska tillväxten ökar med en procent, minskar antalet terrorattacker med 2,4 procent. Resultatet indikerar att antalet terrorattacker är lägre i länder vars ekonomi

växer snabbt. Sådana länder är till exempel Kina och Etiopien. Liknande resultat presenteras av Li och Schaub (2004). De finner en minskande effekt på ekonomisk tillväxt tillsammans med bättre infrastruktur. I kolumn 4 är även resultaten för befolkningsstorlek och medelhöjd över havet signifikanta. Båda variablerna har en positiv inverkan på antalet terrorattacker.

6.2 Individnivå

I den här delen av analysen presenterar jag vilka faktorer som påverkar huruvida en individ stödjer terroristorganisationen IS eller inte. Jag presenterar personliga, ekonomiska, politiska och sociala faktorer som inverkar på individens förhållande till terrorism.

Utbudet av terroristsympatisörer som vill delta i terroraktiviteter kan se annorlunda ut än gruppen faktiska terrorister eftersom terroristorganisationer anställer de mest kompetenta individerna ur poolen frivilliga. Därför är det viktigt att också studera bakgrunden till sympatisörerna för att förstå vilka faktorer som leder till att individer i första hand väljer att mobilisera inom terrorverksamheten.

Jag undersöker vilka individuella egenskaper hos individen som påverkar sannolikheten att hen stödjer terroristorganisationen IS. Därför estimerar jag 5.2 med hjälp av den linjära sannolikhetsmodellen (LPM). Resultaten från regressionsanalysen presenteras i tabell 6.

Förklaringsgraden i samtliga modeller är väldigt låg. Återigen visar det sig att det är mycket svårt att förutspå vem som stödjer terrorister. Min modell inkluderar ett begränsat antal variabler. Dessutom kan inte heller några slutsatser dras gällande de faktiska terroristerna, eftersom studien endast analyserar individer som stödjer terroristorganisationen. Utifrån tabell 6 kan vi trots detta se några intressanta mönster.

Jag sammankopplar resultatdiskussionen till den nationalekonomiska teori som presenterats i kapitel 2 och reflekterar över huruvida mina resultat finner stöd i tidigare forskning.

Tabell 6 Sannolikheten att en individ stödjer terroristorganisationen IS

	(1)	(2)	(3)	(4)
<u>Ekonomiska faktorer:</u>				
Högutbildad	0,0107* (0,00606)	0,00562 (0,00614)	0,00593 (0,00614)	0,000388 (0,00616)
Arbetslös	0,00817 (0,00778)	0,00694 (0,00780)	0,00677 (0,00780)	0,00986 (0,00778)
<u>Politiska faktorer:</u>				
Röstade i förra valet		-0,0113** (0,00544)	-0,0113** (0,00544)	-0,00818 (0,00549)
Deltagit i politisk protest		0,0362*** (0,00716)	0,0363*** (0,00716)	0,0355*** (0,00733)
Muslim			0,0415 (0,0361)	0,0627* (0,0361)
Saknar tillit till regeringen				-0,00502 (0,00348)
<u>Landsfaktorer (jämförelsegrupp: Marocko):</u>				
Algeriet				0,0443*** (0,00762)
Jordanien				-
Libanon				-
Palestina				0,0520*** (0,00754)
Tunisien				0,0128* (0,00744)
<u>Personliga faktorer:</u>				
Kvinna	-0,0125** (0,00536)	-0,00822 (0,00545)	-0,00823 (0,00545)	-0,00933* (0,00544)
Äldre än 50 år	-0,0118* (0,00634)	-0,00770 (0,00646)	-0,00749 (0,00646)	-0,00716 (0,00646)
Bor på landsbygden	-0,0164*** (0,00577)	-0,0139** (0,00577)	-0,0141** (0,00577)	-0,00924 (0,00580)
Konstant	0,0438*** (0,00515)	0,0402*** (0,00591)	-0,00112 (0,0365)	-0,0364 (0,0381)
Antal observationer	4 678	4 678	4 678	4 678
R ²	0,006	0,012	0,012	0,026

Notera: Den beroende variabeln är en dummyvariabel som antar värdet 1 om respondenten stödjer terroristorganisationen IS, annars värdet 0. Kolumnerna 1 till 4 presenterar estimaten för den linjära sannolikhetsmodellen (LPM). Alla förklarande variabler är dummyvariabler, utom variabeln *Saknar tillit för staten och dess tjänster* som är en variabel som kan anta värden mellan 1 och 4 där 4 står för total saknad av tillit. Robusta standardfelet anges inom parentes. ***, ** och * betecknar signifikans på 1-, 5- och 10-procentsnivån.

Tabell 6 visar resultaten för de förklarande variablerna. Den första modellen visar estimaten för personliga och ekonomiska faktorer. I modell 2 har jag inkluderat två

politiska variabler i regressionen. I modell 3 kontrollerar jag ytterligare för religion. Och i den sista modellen är alla förklarande variabler kontrollerade för. Vi ser att estimaten varierar något vart efter ytterligare variabler tillförs regressionsmodellen.

Utifrån modell 1 framgår att kvinnor och individer som är över 50 år gamla är signifikant mindre sannolika att stödja terroristorganisationen IS. En kvinna är 0,0125 procentenheter mindre sannolik att stödja IS, medan individer som är över 50 år gamla är 0,0118 procentenheter mindre sannolika att ge sitt stöd åt IS.

Modell 1 visar också att det existerar ett starkt negativt samband mellan ruralt boende och stöd för terrorism. Individer som bor på landsbygden är 0,0164 procentenheter mindre sannolika att stödja IS, än individer som bor i städer. Detta innebär att IS finner större stöd bland den urbana befolkningen. Dessutom visar modell 1 att det finns en korrelation mellan utbildning och stöd för IS. Högutbildade individer är alltså mer sannolika att stödja IS. Resultatet överensstämmer med Krueger och Malečková (2003) som argumenterar att högutbildade är oproportionerligt representerade bland terrorister. Men däremot ger resultatet inte stöd för Bueno de Mesquitas (2005) teori om kvalitativ rekrytering av terrorister, som menar att majoriteten av terroristfrivilliga är fattiga och outbildade. Resultatet kan dock ha att göra med att endast få variabler är kontrollerade för. Estimatet tappas signifikans i modell 2 då politiska variabler läggs till.

Modell 2 inkluderar politiska variabler och estimaten för kvinna, över 50 år gammal och högutbildad tappas signifikans och blir betydligt mindre. Jag kan alltså inte säkerställa om estimaten beror på slumpen eller inte. Båda politiska variablerna däremot får signifikanta estimat. Det kan betyda att politiska variablerna lyckas bättre förklara variationen i sannolikheten att en individ stödjer terroristorganisationen IS än vad de personliga och ekonomiska variablerna lyckas göra. Modellen visar en negativ korrelation mellan röstning och stöd för IS. Det innebär att individer som stödjer IS är mindre benägna att rösta i val. Dessutom visar modell 2 att de finns en stark korrelation mellan stöd för IS och deltagande i politisk protest. Estimatet kan tolkas som att en individ som deltagit i en politisk protest en eller flera gånger är 0,0362 procentenheter mer sannolik att stödja IS. Estimatet är starkt signifikant positivt och stabilt också i modell 3 då religion kontrolleras för och i modell 4 där alla förklarande variabler inkluderas. Resultatet stödjer Kruegers teori om politisk aktivism.

Estimaten förändras inte nämnvärt i modell 3 då religion inkluderas i modellen. I modell 4 är estimatet för kvinna negativt och svagt signifikant. Dessutom är estimatet för muslim positivt och signifikant. Detta tyder på att muslimer är mer sannolika att stödja IS. Resultatet kan dock vara missvisande eftersom stora majoriteten av respondenterna i samplet är muslimer. Och också kan resultatet påverkas av någon annan faktor som är speciellt bland muslimer, men som inte är med i min modell. Ytterligare har jag inkluderat lägesvariabler i modell 4. Resultaten tyder på att det finns tydliga skillnader mellan länderna i synen på IS. Stöd för IS är mer sannolikt att härstamma från Algeriet, Palestina och Tunisien. Det finns alltså någonting i de länderna utöver de faktorer som jag tagit hänsyn till som påverkar individernas vilja att stödja IS.

Variabeln arbetslös får positiva men icke-signifikanta estimat i alla fyra modeller. Jag kan alltså inte säkerställa om effekten beror på slumpen eller inte och förklaringseffekten blir därför mycket liten. Men om man trots det vill tolka effekten tyder den på att arbetslösa individer är mer sannolika att stödja IS. Detta skulle ge stöd åt Beckers (1968) brottsekonomiska teori. Variabeln som mäter individers tillit till regeringen och dess tjänster får inte heller ett signifikant estimat. Men estimatet tyder på att individer som totalt saknar tillit för regeringen är mer benägna att stödja IS.

Det mest centrala resultatet i min analys på individnivå är att estimatet för deltagande i politisk protest. Effekten är signifikant positiv och ändrar inte särskilt mycket i storlek mellan modellerna. Effekten visar att individer som deltagit i politisk protest predikteras vara mer sannolika att ge sitt stöd åt terroristorganisationen IS. Men effekten kan också handla om att det finns något annat som utmärker individer som deltar i politisk protest som i sig påverkar individens vilja att stödja IS. Om trots allt effekten är verklighetsenlig och individer som deltar i politisk protest är mer sannolika att stödja IS, är det troligen inom den gruppen individer som terroristfrivilliga, och också terrorister, kan identifieras.

6.3 Analys för olika delgrupper

Jag har hittills antagit att effekterna ser likadana ut för alla slags individer och länder i data och för alla tidsperioder. I praktiken är det dock självklart att betydelsen av olika faktorer varierar mellan olika subgrupper och/eller över tid.

Speciellt synliga är skillnaderna på makronivå. Tabell A4 visar LPM-estimat över sannolikheten för terrorattack. Jag har grupperat data enligt tidsperiod så att en grupp visar estimaten för 2001 till 2008 och en grupp estimaten för 2009 till 2016. Av särskilt intresse är resultatet för BNP per capita som estimeras ha en signifikant positiv inverkan på sannolikheten för terrorattack under tidsperioden 2001 till 2008 och en negativ, men icke-signifikant, inverkan under den senare tidsperioden. Resultatet kan eventuellt tyda på att ekonomin i början av 2000-talet spelat en viktigare roll för förekomsten av terrorism. Det är möjligt att terrorismens drivkrafter ändras med tiden, men effekten kan också bero på andra icke-observerade faktorer i länder med stark ekonomi som i sig påverkar sannolikheten för terrorism. Även resultaten för politiska rättigheter, befolkning och medelhöjd över havet visar en liten skillnad mellan tidsperioderna.

Tabell A5 visar på motsvarande sätt mycket olika resultat för BNP per capita mellan tidsperioderna. Resultaten för 2009 till 2016 visar en signifikant negativ inverkan av BNP per capita på antalet terrorattacker, medan estimatet är icke-signifikant och positivt i den första tidsperioden. Mitt datamaterial är alltså särskilt heterogent då det kommer till länders ekonomi. Resultaten i tabell A5 visar inga stora skillnader politiska rättigheter, befolkning, inlandsstat och statlig effektivitet mellan tidsperioderna.

På mikronivå har jag grupperat datamaterialet i subgrupperna på basis av kön. Estimaten presenteras i tabell A6. Intressant är att estimatet för deltagande i politisk protest är betydligt större för kvinnor. En kvinna som deltagit i politisk protest är alltså mer sannolik att stödja terroristorganisationen IS än en man som deltagit i politisk protest. Estimaten är positiva och signifikanta för båda könen.

7 Slutsatser

I det här kapitlet ger jag en sammanfattning för de centrala resultaten i min studie på makro- och mikronivå. Dessutom för jag en diskussion över fortsatt forskning och policyimplikationer.

7.1 Sammanfattning av centrala resultat

I den här avhandlingen har jag undersökt terrorismens drivkrafter. Mina resultat visar att det inte finns en entydig orsak till terrorism i världen, men att i synnerhet politiska rättigheter kan ha en stark påverkan på terrorism på både landsnivå och individnivå.

Jag har gjort två olika regressionsanalyser på landsnivå. I den första analysen studerade jag effekten av olika ekonomiska, politiska, sociala och geografiska förklarande variabler på sannolikheten för terrorattack i ett land. Enligt resultaten har politiska rättigheter och tillväxt i BNP signifikant negativa effekter på sannolikheten för terrorattack i ett land. Men också befolkningsstorlek, medelhöjd över havet och tropiskt klimat predikteras förklara en del av variationen.

I den andra delen av min undersökning på landsnivå har jag undersökt hur de förklarande variablerna påverkar antalet terrorattacker i ett land. Mina resultat visar att en ökning i arbetslöshet, befolkningsstorlek och medelhöjd över havet predikteras ha en signifikant ökande effekt på antalet terrorattacker. Medan en ökning i politiska rättigheter predikteras ha en signifikant negativ effekt på antalet attacker. Dessutom finner jag signifikanta effekter för de geografiska variablerna i min modell. Variablerna naturkatastrof, inlandsstat och tropisk klimatzon visar sig ha en negativ inverkan på antalet terrorattacker, medan effekten av medelhöjd över havet estimeras vara positiv. Då kontrollerat för landspecifika faktorer är det endast ekonomisk tillväxt och befolkning som erhåller signifikanta resultat.

Resultaten på landsnivå tyder på att terrorismens drivkrafter eventuellt kan hittas i svaga politiska rättigheter, överbefolkning och bergigt svåråtkomligt landskap. Min studie fann också signifikant negativ effekt av ekonomisk tillväxt på sannolikheten för

terrorattack, resultatet signalerar att terrorismen är mindre i länder som växer snabbt. Det kan bero på att en snabbt växande ekonomi ofta är ett tecken på att det går bättre för ett land. Samtidigt blir legala ekonomiska aktiviteter attraktivare och brottsligheten minskar i ett land. Utvecklingen speglar sig också i ett stabilare styre och fred inom landet och mellan befolkningen – färre missnöjen bland befolkningen minskar på incitamenten för terroristmobilisering.

Men de uppmätta effekterna i min studie på landsnivå kan också bero på att det i länder, som uppfyller de utmärkande terrorfrämjande egenskaperna, finns andra faktorer som påverkar terrorism, men som inte tagits upp i den här avhandlingen. Sådana faktorer är till exempel inkomstojämlikhet, konflikthistoria, kvinnors rättigheter, infrastruktur, arbetslöshet bland unga, handelsöppenhet, kolonihistoria med mera. Min analys lyckas endast förklara en liten del av variationen i terrorism mellan länder.

Det finns flera orsaker till att en individ vill bli terrorist eller stödjer en terroristorganisation. Orsaker som vanligen lyckas förklara kriminellt beteende, lyckas inte särskilt bra förklara terrorism. Det är tydligt att fenomenet är mycket mer mångfacetterat än så. I min studie på individnivå analyserade jag orsakerna bakom individens vilja att stödja terroristorganisationen IS i sex olika länder i Mellanöstern och Nordafrika. Syftet med att analysera individens stöd för terroristorganisationen istället för deltagande i terrorism är att det troligen är inom den gruppen individer som de verkliga terroristfrivilliga kan hittas. Genom att fokusera på denna grupp vill jag ge en mer verklighetsenlig bild av vad som utmärker en terroristfrivillig. Eftersom terroristorganisationer väljer ut de bästa kandidaterna, kan analys av de verkliga terroristerna ge en förvrängd bild av det totala utbudet.

Mina resultat visar att individer som deltagit i politisk protest är mer sannolika att ge sitt stöd åt terroristorganisationen IS. Mitt estimat för politisk protest är starkt signifikant och positivt i alla modeller. Dessutom påvisar mina resultat att individer som är högutbildade, män och bosatta i urbana områden är mer sannolika att stödja IS. Jag kan dock inte dra några slutsatser utöver de individer som är med i samplet.

Mina resultat från landsnivå och individnivå tyder på ett starkt samband mellan politik och terrorism. Svaga politiska rättigheter kan bidra till förekomsten av terrorism i ett land. Det visar sig att antalet terrorattacker ökar i takt med demokratiseringsprocessen. I de mest diktatoriska länderna är terrorismen låg men då en demokratiseringsprocess

påbörjas ökar också antalet terrorattacker till en början. De första faserna av demokratisering innebär ofta ett instabilt styre, konflikter och oroligheter, men vart efter ett land rör sig närmare ett demokratiskt samhälle och statsskick minskar också antalet terrorattacker.

7.2 Policyimplikationer

Utifrån de centrala resultat som presenterats i den här avhandlingen kan några viktiga policyimplikationer för beslutsfattare understrykas. Först och främst är det osannolikt att fattigdomsbekämpning kommer att ha någon drastisk inverkan på terrorism i världen. Min studie finner svagt stöd för det populära argumentet att fattigdom skulle vara den grundläggande orsaken till terrorism. BNP per capita har ingen signifikant effekt på vare sig sannolikheten för terrorattack eller antalet terrorattacker i ett land, kontrollerat för övriga förklarande variabler. Det är alltså inte troligt att fattigdomsbekämpning kommer att vara lösningen på hotet som terrorism bidrar till gällande nationell och internationell säkerhet idag. Istället bör beslutsfattare fokusera på politiska rättigheter, eftersom missförhållanden skapade av svaga politiska rättigheter kan vara en drivkraft för terrorism samt mobilisera terrorister.

Mina resultat om sambandet mellan politiska rättigheter och antalet terrorattacker föreslår att en fungerande demokrati där befolkningen har starka politiska rättigheter är ett fungerande verktyg för att motverka terrorismen. Därför är det motiverat att satsa på terrorbekämpande policy som strävar efter att säkerställa politisk stabilitet i länder. Särskilt övergången till demokrati kan leda till högre nivåer av terrorism och därför är det viktigt att fredliga och hållbara demokratiseringsprocesser främjas.

7.3 Förslag till fortsatta studier

Utifrån den här avhandlingen uppmuntrar jag fortsatt forskning att fokusera på en djupare kartläggning av sambandet mellan politiska rättigheter och terrorism. Dessutom kunde analys av hur ekonomiska faktorer indirekt påverkar terrorism på

makronivå medföra en viktig tillsats i terrorforskningen. Genom identifiering av eventuella indirekta samband kunde terrorismbekämpningen göras effektivare.

För en djupare förklaring till terrorism bör fortsatta studier inkludera mer information om länderna. Eftersom vissa variabler och länder saknar datamaterial kan undersökningen lida till viss grad. Ett mer komplett datamaterial i fortsatt forskning kunde avsevärt öka analysens förklaringskraft.

Eftersom befolkningsstorlek visade sig ha en kraftig effekt på terrorismens omfattning i de flesta modellerna i min analys är det motiverat att djupare analysera förhållandet. Det kunde till exempel ske genom att tillföra modellen flera demografispecifika variabler såsom exempelvis ojämlikhet bland befolkningen, demografisk stress, urbaniseringsgrad och minoriteters rättigheter.

Dessutom är det nyttigt att vidare studera individens beslut att delta i terrorism. Jag har endast studerat individer i ett fåtal länder inom en och samma region och därför kan jag inte dra några generella slutsatser om vad som utmärker en individ som stödjer terrorism. Framför allt kan det vara viktigt att se närmare på hur deltagande i politiska protester i andra länder och regioner påverka individens vilja att stödja terrorism.

Källförteckning

- Abadie, A. (2006). Poverty, political freedom, and the roots of terrorism. *American Economic Review*, 96(2), 50-56.
- Acemoglu, D. (2012). *Why nations fail: The origins of power, prosperity and poverty*. New York: Crown Publishers.
- Arab Barometer (2019). Opinionsundersökning över individer i Algeriet, Jordanien, Libanon, Marocko, Palestina och Tunisien. Från: <http://www.arabbarometer.org/survey-data/data-downloads/> (läst 10.1.2019)
- Atran, S. (2003). Genesis of suicide terrorism. *Science*, 299(5612), 1534-1539.
- Becker, G. S. (1968). Crime and punishment: An economic approach. In *The economic dimensions of crime* (pp. 13-68). Palgrave Macmillan, London.
- Benmelech, E., & Berrebi, C. (2007). Human capital and the productivity of suicide bombers. *Journal of Economic Perspectives*, 21(3), 223-238.
- Benmelech, E., Berrebi, C., & Klor, E. F. (2012). Economic conditions and the quality of suicide terrorism. *The Journal of Politics*, 74(1), 113-128.
- Berrebi, C. (2007). Evidence about the link between education, poverty and terrorism among Palestinians. *Peace Economics, Peace Science and Public Policy*, 13(1)
- Berrebi, C. (2009). The economics of terrorism and counterterrorism: What matters and is rational-choice theory helpful? *Social Science for Counterterrorism: Putting the Pieces Together*, 189-190.
- Berrebi, C., & Ostwald, J. (2011). Earthquakes, hurricanes, and terrorism: Do natural disasters incite terror? *Public Choice*, 149(3-4), 383.
- Bird, G., Blomberg, S. B., & Hess, G. D. (2008). International terrorism: Causes, consequences and cures. *The World Economy*, 31(2), 255-274.
- Blattman, C., & Miguel, E. (2010). Civil war. *Journal of Economic Literature*, 3-57.
- Bueno de Mesquita, E. (2005). The quality of terror. *American Journal of Political Science*, 49(3), 515-530.
- Burgoon, B. (2006). On welfare and terror: Social welfare policies and political-economic roots of terrorism. *Journal of Conflict Resolution*, 50(2), 176-203.
- Bush, G. W. (2002). Remarks to the United Nations financing for development conference in Monterrey, Mexico. *Weekly Compilation of Presidential Documents*, 38(12), 483-485.

Choi, S. W. (2010). Fighting terrorism through the rule of law? *Journal of Conflict Resolution*, 54(6), 940-966.

Choi, S., & Luo, S. (2013). Economic sanctions, poverty, and international terrorism: An empirical analysis. *International Interactions*, 39(2), 217-245.

Clapham, C. (2003). Terrorism in Africa: Problems of definition, history and development. *South African Journal of International Affairs*, 10(2), 13-28.

EM-DAT (2018), Datamaterial över naturkatastrofer. Från: <http://emdat.be/> (läst 18.2.2018)

Europeiska Unionen (2017). Euroopan unionin virallinen lehti. L 204/95. Neuvoston päätös (YUTP) 2017/1426, från 4 augusti 2017.

Ezcurra, R., & Palacios, D. (2016). Terrorism and spatial disparities: Does interregional inequality matter? *European Journal of Political Economy*, 42, 60-74.

Fearon, J. D., & Laitin, D. D. (2003). Ethnicity, insurgency, and civil war. *American Political Science Review*, 97(1), 75-90.

Freedome House (2018), datamaterial över länders politiska rättigheter. Från: <https://freedomhouse.org/report/fiw-2017-table-country-scores> (läst 20.02.2018)

Freytag, A., Krger, J. J., Meierrieks, D., & Schneider, F. (2011). The origins of terrorism: Cross-country estimates of socio-economic determinants of terrorism. *European Journal of Political Economy*, 27, S16.

Förenta nationernas säkerhetsråd (2017). Resolution 2370, från 2 augusti 2017. Från: <https://unrcca.unmissions.org/sites/default/files/n1724171.pdf>

Giddens, A., Griffiths, S., Nilsson, B. & Carle, J. (2007). Sociologi (4. omarb. uppl.). [Lund]: Studentlitteratur.

Global Terrorism Database (2018a). Codebook: Inclusion Criteria and Variables. Från: <https://www.start.umd.edu/gtd/downloads/Codebook.pdf>

Global Terrorism Database (2018b), datamaterial över terrorism på landsnivå i världen. Från: <http://www.start.umd.edu/gtd/> (läst 20.2.2018)

Hassan, N. (2006). No title. *AN ARSENAL OF BELIEVERS: Talking to the "Human Bombs"; the New Yorker*, 19.11.2001.

Hilbe, J. (2011). Negative Binomial Regression: Understanding and Modeling Overdispersed Count Data. Leiden: Cambridge University Press.

- Hoffman, B. (1997). The confluence of international and domestic trends in terrorism. *Terrorism and Political Violence*, 9(2), 1-15.
- Homer-Dixon, T. (2001). Why root causes are important. *Toronto Globe and Mail*, 23
- Iannaccone, L. R. (2006). The market for martyrs. *Interdisciplinary Journal of Research on Religion*, 2(4), 1-28.
- Iannaccone, L. R., & Berman, E. (2006). Religious extremism: The good, the bad, and the deadly. *Public Choice*, 128(1-2), 109-129.
- Intriligator, M. D. (2010). The economics of terrorism. *Economic Inquiry*, 48(1), 1 13.
- Kis-Katos, K., Liebert, H., & Schulze, G. G. (2011). On the origin of domestic and international terrorism. *European Journal of Political Economy*, 27, S36.
- Krieger, T., & Meierrieks, D. (2011). What causes terrorism? *Public Choice*, 147(1-2), 3-27.
- Krueger, A.B. (2008). What makes a terrorist: Economics and the roots of terrorism?
- Krueger, A. B., & Laitin, D. D. (2008). Kto kogo? A cross-country study of the origins and targets of terrorism. *Terrorism, Economic Development, and Political Openness*, 148-173.
- Krueger, A. B., & Malečková, J. (2003). Education, poverty and terrorism: Is there a causal connection? *The Journal of Economic Perspectives*, 17(4), 119-144.
- Lai, B. (2007). "Draining the swamp": An empirical examination of the production of international terrorism, 1968–1998. *Conflict Management and Peace Science*, 24(4), 297-310.
- Lay, T., Kanamori, H., Ammon, C. J., Nettles, M., Ward, S. N., Aster, R. C., Butler, R. (2005). The great sumatra-andaman earthquake of 26 december 2004. *Science*, 308(5725), 1127-1133.
- Leistedt, S. J. (2013). Behavioural aspects of terrorism. *Forensic Science International*, 228(1), 21-27.
- Li, Q., & Schaub, D. (2004). Economic globalization and transnational terrorism: A pooled time-series analysis. *Journal of Conflict Resolution*, 48(2), 230-258.
- Lutz, J. M., & Lutz, B. J. (2004). *Global terrorism* Psychology Press.
- Martin, G. (2011). *The SAGE encyclopaedia of terrorism* Sage.
- Murnane, R. J. & Willett, J. B. (2010). *Methods Matter: Improving Causal Inference in Educational and Social Science Research*. Oxford: Oxford University Press, USA.

Napoleoni, L. (2003). Oheligt krig: Den moderna terrorismens ekonomiska rötter. Stockholm: Leopard förlag.

Napps, C., & Enders, W. (2015). A regional investigation of the interrelationships between domestic and transnational terrorism: A time series analysis. *Defence and Peace Economics*, 26(2), 133-151.

Nationalencyklopedin (2019). Palestina. Från: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/palestina> (läst 25.01.2019)

Nationalencyklopedin (2019). Röda brigaderna. Från: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/röda-brigaderna> (läst 21.3.2019)

Nett, K., & Rüttinger, L. (2016). Insurgency, terrorism and organised crime in a warming climate. (). Berlin: Adelphi.

Piazza, J. A. (2006). Rooted in poverty? Terrorism, poor economic development, and social cleavages 1. *Terrorism and Political Violence*, 18(1), 159-177.

Piazza, J. A. (2011). Poverty, minority economic discrimination, and domestic terrorism. *Journal of Peace Research*, 48(3), 339-353.

Ramcharan, R. (2008). Why an economic core: Domestic transport costs. *Journal of Economic Geography*, 9(4), 559-581.

Richardson, L. (2007). *What terrorists want: Understanding the enemy, containing the threat* Random House Incorporated.

Robison, K. K., Crenshaw, E. M., & Jenkins, J. C. (2006). Ideologies of violence: The social origins of islamist and leftist transnational terrorism. *Social Forces*, 84(4), 2009-2026.

Rotberg, R. I. (2002). Failed states in a world of terror. *Foreign Affairs*. 127-140.

Sandler, T., & Enders, W. (2004). An economic perspective on transnational terrorism. *European Journal of Political Economy*, 20(2), 301-316.

Världsbanken (2017) Statistik över urbaniseringsgrad. Från: <https://data.worldbank.org/indicator/sp.urb.totl.in.zs> (läst 3.01.2019)

Världsbanken (2018), datamaterial för studien på landsnivå. Från: <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/world-development-indicators/> (läst 21.02.2018)

Appendix

Tabell A1 Definition av variabler på landsnivå

Variabel	Definition	Källa
BNP/capita (log)	Logaritmerat värde av länders BNP per capita. Mätt i amerikanska dollar (2011).	Världsbanken
BNP tillväxt	Tillväxt i BNP uttryckt i procent.	Världsbanken
Arbetslöshet	Mäter procentuell arbetslöshet i landet.	Världsbanken
Politiska rättigheter	Mäter politiska rättigheter på en skala från 1 till 7. Värdet 1 innebär starkt politiskt förtryck, medan 7 innebär fullständig politisk frihet.	Freedom House
Statlig effektivitet	Mätt i procentuell ranking över statens effektivitet. Variabeln beskriver offentliga sektorns kvalitet och graden av dess oberoende från politiska påtryckningar. Måttet går från 0 till 100, där höga tal innebär att landet har hög statlig kapacitet och låg korruption, medan låga tal innebär att landet har bristande statlig kapacitet och hög korruption.	Världsbanken
Utbildning (utbildning slutförd minst på gymnasienivå)	Mäter andelen av befolkningen som slutfört minst en gymnasieutbildning.	Världsbanken
Befolkning (log)	Logaritmerat värde av total befolkning.	Världsbanken
Naturkatastrof	En dummy-variabel som har värdet 1 om landet drabbas av en naturkatastrof under året, annars värdet 0.	EM-DAT
Medelhöjd över havet	Mäter genomsnittlig elevation i ett land. Mäts i meter.	Phys GEO
Inlandsstat	En dummy-variabel som har värdet 1 om landet är en inlandsstat, annars värdet 0.	Phys GEO
Tropisk zon	Andelen markareal i tropiska klimatzonen.	Phys GEO
Tid	Årtalet	Världsbanken

Tabell A2 Definition av variabler på individnivå

Variabel	Definition	Källa
Stödjer IS	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen stödjer IS, annars värdet 0.	Arab Barometer
Över 50 år gammal	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är över 50 år gammal, annars värdet 0.	Arab Barometer
Kvinna	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är kvinna, annars värdet 0.	Arab Barometer
Ruralt boende	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen bor ruralt, annars värdet 0.	Arab Barometer
Högutbildad	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen har minst en utbildning på gymnasienivå, annars värdet 0.	Arab Barometer
Arbetslös	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är arbetslös, annars värdet 0.	Arab Barometer
Röstade i förra valet	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen röstade i förra parlamentsvalet, annars värdet 0.	Arab Barometer
Deltagit i politisk protest	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen deltagit i politisk protest, annars värdet 0.	Arab Barometer
Muslim	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är muslim, annars värdet 0.	Arab Barometer
Saknar tillit till regeringen	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen saknar tillit till regeringen, annars värdet 0.	Arab Barometer
Algeriet	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är från Algeriet, annars värdet 0.	Arab Barometer
Jordanien	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är från Jordanien, annars värdet 0.	Arab Barometer
Libanon	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är från Libanon, annars värdet 0.	Arab Barometer
Palestina	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är från Palestina, annars värdet 0.	Arab Barometer
Tunisien	En dummyvariabel som har värdet 1 om individen är från Tunisien, annars värdet 0.	Arab Barometer

Tabell A3 Lista över länderna i mitt sampel

Afghanistan	Ecuador	Kambodja	Nederländerna	Swaziland
Albanien	El Salvador	Kamerun	Nepal	Sverige
Algeriet	Eritrea	Kanada	Nicaragua	Sydafrika
Angola	Estland	Kazakstan	Niger	Tadzjikistan
Argentina	Etiopien	Kenya	Nigeria	Tanzania
Armenien	Filippinerna	Kina	Norge	Tchad
Australien	Finland	Kroatien	Nya Zeeland	Thailand
Azerbajdzjan	Frankrike	Kuba	Pakistan	Tjeckien
Bangladesh	Gabon	Kuwait	Panama	Togo
Belgien	Georgien	Lettland	Paraguay	Trinidad och Tobago
Belize	Ghana	Libanon	Peru	Tunisien
Benin	Grekland	Liberia	Polen	Turkiet
Bhutan	Guatemala	Libyen	Portugal	Turkmenistan
Bolivia	Guinea	Litauen	Qatar	Tyskland
Botswana	Guinea-Bissau	Luxemburg	Rumänien	Uganda
Brasilien	Guyana	Madagaskar	Rwanda	Ukraina
Bulgarien	Honduras	Malawi	Saudi Arabien	Ungern
Burkina Faso	Indien	Malaysia	Schweiz	Uruguay
Burundi	Indonesien	Mali	Senegal	USA
Centralafrikanska rep.	Irak	Marocko	Serbien	Uzbekistan
Chile	Irland	Mauretanien	Sierra Leone	Vietnam
Colombia	Island	Mexiko	Slovenien	Vitryssland
Costa Rica	Israel	Moçambique	Spanien	Zambia
Cypern	Italien	Moldavien	Sri Lanka	Zimbabwe
Danmark	Jamaica	Montenegro	Storbritannien	Österrike
Djibouti	Japan	Myanmar	Sudan	
Dominikanska rep.	Jordanien	Namibia	Surinam	

Tabell A4 LPM-estimat över sannolikheten för terrorattack i subgrupper

	Alla år	2001 – 2008	2009 – 2016
BNP/capita (log)	0,0205 (0,0178)	0,0504** (0,0238)	-0,0222 (0,0280)
BNP tillväxt	-0,00940*** (0,00271)	-0,0123*** (0,00371)	-0,00636 (0,00435)
Arbetslöshet	0,00288 (0,00251)	-0,000593 (0,00360)	0,00647* (0,00363)
Politiska rättigheter (1 till 7)	-0,0269** (0,0109)	-0,0320** (0,0155)	-0,0232 (0,0156)
Statlig effektivitet (0 till 100)	-0,000800 (0,000985)	-0,00196 (0,00138)	0,000504 (0,00146)
Utbildning (minst gymnasienivå)	-0,000714 (0,000767)	-0,00164 (0,00108)	0,000488 (0,00112)
Befolkning (log)	0,121*** (0,00919)	0,116*** (0,0125)	0,129*** (0,0136)
Naturkatastrof	0,00268 (0,0301)	0,0114 (0,0428)	-0,0136 (0,0429)
Medelhöjd över havet	0,0602*** (0,0129)	0,0628*** (0,0178)	0,0569*** (0,0191)
Inlandsstat	-0,0516 (0,0323)	-0,0949** (0,0455)	-0,00702 (0,0464)
Tropisk klimatzon	-0,0974*** (0,0369)	-0,123** (0,0512)	-0,0766 (0,0537)
Tid	0,0119*** (0,00317)	0,0159* (0,00853)	0,0132 (0,00859)
Konstant	-25,67*** (6,319)	-33,70** (17,04)	-28,24 (17,26)
Antal observationer	1 439	736	703
R ²	0,221	0,224	0,206

Notera: Den beroende variabeln är en dummyvariabel för terrorism i ett land som antar värdet 1 om det inträffat en eller flera terrorincidenter i ett land per år, annars värdet 0. Den första kolumnen visar resultaten för LPM-regressionen över hela tidsperioden. Modellen är identisk med modell 3 i tabell 4. I den andra kolumnen har samma modell estimerats men för tidsperioden 2001 till 2008. I den sista kolumnen visas estimaten för modellen för tidsperioden 2009 till 2016. Robusta standardfelen är angivna inom parentes. ***, ** och * betecknar signifikans på 1-, 5- och 10-procentsnivå.

Tabell A5 Estimat över antalet terrorattacker i subgrupper med negativ binomial regression

	Alla år	2001 – 2008	2009 – 2016
BNP/capita (log)	0,843 (0,0977)	1,058 (0,182)	0,655** (0,118)
BNP tillväxt	0,995 (0,00931)	0,986 (0,0127)	1,006 (0,0146)
Arbetslöshet	1,051*** (0,0152)	1,065*** (0,0243)	1,018 (0,0225)
Politiska rättigheter (1 till 7)	0,557*** (0,0448)	0,563*** (0,0682)	0,549*** (0,0635)
Statlig effektivitet (0 till 100)	1,017*** (0,00640)	1,012 (0,00905)	1,019** (0,00963)
Utbildning (minst gymnasienivå)	1,006 (0,00533)	1,000 (0,00861)	1,013* (0,00713)
Befolkning (log)	2,856*** (0,164)	2,833*** (0,231)	2,813*** (0,234)
Naturkatastrof	0,654** (0,113)	0,778 (0,203)	0,648* (0,152)
Medelhöjd över havet	1,334*** (0,101)	1,623*** (0,203)	1,122 (0,119)
Inlandsstat	0,469*** (0,103)	0,491** (0,163)	0,422*** (0,125)
Tropisk klimatzon	0,443*** (0,0799)	0,571** (0,151)	0,336*** (0,0848)
Tid	1,126*** (0,0183)	1,150*** (0,0519)	1,209*** (0,0523)
Antal observationer	1,439	736	703

Notera: Den beroende variabeln är antalet terrorattacker i ett land per år. Den första kolumnen visar resultaten för en Negativ binomial regression för hela tidsperioden 2001 till 2016. I den andra kolumnen estimeras en identisk modell men för tidsperioden 2001 till 2008. I den sista kolumnen visas estimerarna för samma modell men för tidsperioden 2009 till 2016. Resultaten är presenterade i form av *Incidence Rate Ratios* (IRR). Robusta standardfel är angivna inom parentes. ***, ** och * betecknar signifikans på 1-, 5- och 10-procentsnivån.

Tabell A6 Subgrupperat estimat över sannolikheten att en individ stödjer IS

	Alla	Kvinnor	Män
Över 50 år gammal	-0,00741 (0,00646)	0,00267 (0,00792)	-0,0218** (0,0105)
Ruralt boende	-0,00901 (0,00580)	-0,00215 (0,00731)	-0,0158* (0,00902)
Högutbildad	0,000599 (0,00616)	-0,0135 (0,00825)	0,0139 (0,00916)
Arbetslös	0,0121 (0,00767)	0,00203 (0,0125)	0,0155 (0,0104)
Röstade i förra valet	-0,00757 (0,00547)	-0,00688 (0,00688)	-0,00918 (0,00862)
Deltagit i politisk protest	0,0378*** (0,00720)	0,0425*** (0,0113)	0,0303*** (0,00993)
Muslim	0,0622* (0,0361)	0,0497 (0,0466)	0,0777 (0,0549)
Saknar tillit till regeringen	-0,00452 (0,00347)	-0,00570 (0,00436)	-0,00426 (0,00549)
Algeriet	0,0447*** (0,00762)	0,0354*** (0,00982)	0,0581*** (0,0117)
Jordanien	-	-	-
Libanon	-	-	-
Palestina	0,0517*** (0,00754)	0,0456*** (0,00953)	0,0622*** (0,0118)
Tunisien	0,0129* (0,00744)	-0,000307 (0,00946)	0,0288** (0,0115)
Konstant	-0,0431 (0,0379)	-0,0257 (0,0484)	-0,0617 (0,0584)
Antal observationer	4,678	2,341	2,337
R ²	0,026	0,024	0,031

Notera: Den beroende variabeln är en dummyvariabel som antar värdet 1 om respondenten stödjer terroristorganisationen IS, annars värdet 0. Kolumnerna 1 till 3 presenterar estimaten för den linjära sannolikhetsmodellen (LPM). Den andra kolumnen visar estimat endast för kvinnor och den tredje kolumnen för män. Alla förklarande variabler är dummyvariabler, utom variabeln *Saknar tillit för staten och dess tjänster* som är en variabel som kan anta värden mellan 1 och 4 där 4 står för total saknad av tillit. Robusta standardfelet anges inom parentes. ***, ** och * betecknar signifikans på 1-, 5- och 10-procentsnivån.